

Árta postala
 Készítette in num.
 No. 224713/029.

Szerkesztőség
 és kiadóhivatal:
 Ciny, Str.
 Baron L. Pop
 16. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
 Havonta 118, negyedévre 228, fél-
 évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
 földre: Havonta 2, negyedévre 6,
 félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
 események díjazása szerint. Az „UJ
 KELET” az erdélyi és bánági zsi-
 dóság egyetlen politikai napilapja.
 Cikkjeinek nyilvánosságát csak a for-
 rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ára 5 lej

Bársonyos
 leveleket nem
 fogadjuk el.
 — Kéziratok
 megőrzését és visszakiadását nem
 vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
 Ernő. Felelős szerkesztő: Jambor
 Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Ház-
 asági Ernő, Strada Cobaltescu 2.

Csütörtök, 1937. március 4.

5697. EV. ADAR 21. XX. EVF. 52. SZAM

Bratu rektor tul van az életveszélyen

Goga viharos ülésen tiltakozott a kama- rában a rendfentartó intézkedések ellen

Bezárták az összes egyetemeket és főiskolákat. Felépülése után királyi audienciát kér Bratu professzor

Nem tud alibit igazolni a merénylettel gyanúsított három diák

BUCURESTI, március 3. (Az Uj Kelet tud.) A Bratu iasi rektor elleni bestialis merénylet hullámvérései ma is feszült izgalomban tartották az ország közvéleményét. A politikai pártok képviselői valamennyien elítélték a képviselőházban a merényletet, de a cuzisták képviselői ezt az alkalmat sem mulasztották el, hogy a demokratikus pártokat tegyék felelőssé ezekért az oly tragikusan gyakorivá vált terrorcselekményekért. Különösen megdöbbentő volt Goga Octavián felszólalása. A volt belügyminiszter a perfekt cuzista uszító tónusában beszélt és azt hangsúlyozta, hogy nem a merényletet kell nézni, hanem a szellemet, amely az ifjúságot ilyen cselekedetekre készíti. Ennek oka az, hogy „a román nem ur a saját házában, az országot ellepték az idegenek.”

Amíg a Demokratikus lapok a mai közzelések által megengedett hangon kommentálják az eseményeket, addig a jobboldali sajtó ugyanilyen tónusban ír a merényletről, mint amelyben a szélsőséges pártok képviselői a parlamentben felszólaltak. A Porunca Vremii szerint például a merénylet kínos impressziós kellett „különösképpen, miután Traian Bratu személyében politikailag szürke személyiséget ért, aki inkább közömbösséget érdemel.” Ebből logikusan következik, hogy egészen más a helyzet, ha például politikailag ex-

ponált személyiségnek vágják le a fület éjnek idején egy elhagyott uccában.

A mai nap folyamán egyébként a hatóságok a fővárosban lezárták és lepecsételték a szabadkőműves páholyok otthonait és ugyanakkor hozzáálltak a diákokhoz kiürítéséhez. Az egyetemeken és főiskolákon mindenütt szünetelt ma a tanulás. Hogy mennyiben sikerül a kormányának a politikai életből, tehát e szélsőséges szervezeteiből is eltávolítani a diákokat és mennyiben sikerül az ortodox egyháznak megakadályoznia, hogy lelkeszei ne álljanak a mérgező propaganda élén, azt csak a közeljövő fogja megmutatni. Az angol sajtó, amely a kormány kétoldali rendcsináló intézkedéseinek visszasszágáról ír és úgy véli, hogy ez a jobboldali pozícióját erősíti meg, alig jár messze az igazságtól. Bármennyire is felduzzadtak az utóbbi évek során a szélsőséges mozgalmak, bármennyire sikerült gyökeret ereszteniök a közélet megannyi ágában a hatóságok egyértelmű és töretlen vonalú fellépése még mindig visszahelyezhető a román állam alkotmányos kereteibe. Az opportunista kétélűség taktikája azonban nem erre mutat és így érthető, ha általános egodalommal figyelni az események alakulását a józan közvélemény. Az eseményekről az alábbi tudósításunk számol be:

és egy kést találtak. Megállapítást nyert, hogy mindhármán a merénylet estéjén mozbementek. Midőn a diákokhozba visszatértek, letartóztatták őket.

Lemondanak a iasi professzorok
 A iasi egyetemi tanárok ma délután plenárius ülést tartanak, amelyen minden valószínűség szerint kimondják a katedrájukról való lemondást, Bratu rektorral való szolidaritásuk jeléül.

Tatarescu miniszterelnök tegnap délután hosszú audiencián jelent meg az uralkodó előtt, akinek beszámolt a Bratu professzor elleni merénylet körülményeiről és ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány a rend helyreállítása érdekében fogantatott. A Lupta értesülése szerint a miniszterelnök holnap fel fog szólni a parlamentben és meg fogja indokolni a minisztertanács határozatait.

Ma délelőtt Gabriel Marinescu államtitkár előkötélével a belügyminisztériumban tekeztetést tartottak a kerületi sziguranca és csendőrfelügyelők, akik utasításokat kaptak a minisztertanács által hozott rendfentartási intézkedéseknek megfeleően.

Ma délelőtt Tatarescu lakásán fogadta Gabriel Marinescu, Barca és Sergiu Dimitriu államtitkárokat, akik beszámoltak arról, hogy alantás közegek hogyan hajtották végre a szabadkőművespáholyok kiürítését. A szóbanforgó helyiségek kiürítése és lepecsételése sehol sem ütközött akadályokba. Az egyetemek bezárására vonatkozó rendeletnek ma tettek eleget. Az ország egyetlen egyetemén sem tartottak ma már előadásokat. Az egyetemeket az új főiskolai törvény előírásainak megfelelően fogják ismét megnyitni.

Ma megkezdték a fővárosban a vidéki diákok menetleveleinek kiállítását. Délig mintegy 4000 vidéki diák jelentkezett a rendőrprefekturán. A diákokot honok és menzákak holnap pecsételik le. Az illető intézmények igazgatóinak holnap reggelig gondoskodniuk kell az otthonok és menzák kiürítéséről. Az északi pályaudvaron külön rendfentartó szolgálatot vezettek be. A vidékre utazó nagyobb diákcsoportokat csendőrök fogják kísérni.

Az uralkodó ma ismét dolgozókihallgatáson fogadta Tatarescu miniszterelnököt.

A lelkeszek kilengései
 Victor Iamandi kultuszminiszter ma délelőtt megbeszélést folytatott Miron patriarchával, akinek átnyújtotta a kormány átiratát a lelkeszeknek a politikai mozgalmakban való részvételéről. Az átirat megállapítja, hogy bizonyos idő óta a lelkeszek egy része súlyos kilengést tanúsít hivatásával szemben és magatartásával egyenesen hozzájárul annak az intézménynek veszélyeztetéséhez, amelyet képvisel. Veszélyeztetik az államrendet és ahelyett, hogy a fegyelmet prédikálnak és a szenvedélyek elfojtásáért emelnek szót és alátvetnek magukat a törvényeknek és hatóságoknak, az egyház oltárát valóságos politikai harcra változtatták, amely gyűlöletet és széthuzást terjeszt.

A különböző politikai alakulatok zászlószentelése, esküvétélek és olyan akciókban való részvétel, mely maga nem békélhet össze a keresztény hittel, sem az állam magasabb érdekeivel —

olyan helyzetet teremtett, melynek haldéktalanul meg kell szünnie.

Az ortodox egyháznak uralkodó jellegénél fogva szüntelenül az erkölcs és törvényes rendet kell szolgálnia, amelyen államunk léte és működése alapszik.

(Folytatás a 10-ik oldalon.)

VILÁG TUKRE

Sztalin és az ő marsalljai

Pierre Dominique, a világhírű francia jobboldali újságíró, az alábbi érdekes cikket írja Sztalinról és marsalljairól a bucaresti Le Moment-ban.

Az egyik baloldali lap képet közöl Sztalinról és Vorosilovról, amint egymásmagányosan állnak. A képen Sztalin karon fogva áll marsalljával és a két elvbarátnak a fogai is csillognak a derűs mosolytól. A felvétel a legutóbbi kongresszuson készült. Lehetséges. Elhiszem, hogy az újságírásnak ez a legragyogóbb módja, de végül is, nemrégiben Radek és az utolsó per tőbi elítélte is Sztalin bizalmasai közé tartozott. Ma, három kivételével, valamennyien halottak. Így van ez a barátságokkal. Emlékszünk egy képre, mely Sztalint Lenin kertjében egy padján ábrázolja, amikor Lenin már halálosan beteg volt. Abban az időben, amikor Lenin azt írta barátainak Sztalinról, hogy brutális és ambiciós fitt ember, akít el kell távolítani a párt titkárságától. Ez azonban nem akadályozta meg Lenint, hogy ne mosolyogjon a fényképen...

A valóságban Sztalin és marsalljai között ellentétek vannak. A polgárháború termett ki, Trockij mellett, néhány katonai szakembert. Egyikük, Frounzé, akinek komoly szerepe volt Wrangel legyőzésében, már meghalt. Rajta kívül két régi céri tiszt: Tuhacsevszky és Egorev, egy volt altiszt Budienyi és két munkás Vorosilov és Büchler a kiemelkedők és őket is nevezték ki marsalloknak. Az igazság az, hogy egyikük sem dicsekedhetik győzelmekkel. Bodiennyi néhány lovassági rohammal tüntette ki magát. Büchlernek egy pár szerencsés hadművelete volt a Távolkeleten. Tuhacsevszky a legismertebb mindannyiok között.

Mint a vörös hadsereg parancsnoka, 1920-ban legyőzte Kiev körül a lengyel hadsereget, eljutott egészen Varsó váráig, itt azonban hadserege jobbszárnyának egy manőverével megverette magát, hogy ezzel is kifejezze tiszteletét Weygand tábornokkal szemben. De akárhogyan is történt, Tuhacsevszkyt legyőzték és a hadsereg csak a jelenlegi Lengyelországi határára szedte össze magát. Az eddig legyőzött lengyelek végül is, mint egyenlő felek kezdték meg tárgyalásaikat.

Oroszországban azonban nem úgy reagálnak az eseményekre, mint Európában. 1917 óta a vörös hadsereg csak a fehérekkel harcolt. Tuhacsevszkyt, aki a vörös hadsereg élén a Visztuláig jutott el, mint a Szojvetunió hőstét ünnepelték és a hadjárat után valóságos politikai hatalmassággá vált. Ez tizenhét évvel ezelőtt történt és azóta a hadsereg hatalma egyre növekedett, ma sokkal komolyabb valóság, mint valaha is volt és az oroszok nemcsak mint a védekezés eszköze, hanem mint a legbiztonságosabb közintézményt látják benne.

Oroszországban az történt, ami Franciaországban történt 1795 között. A forradalom tábornokait: Hochet, Augereau, Joubert-et, Championnet-et és végül Bonapartét a köztársaságiak, mint a köztársaság hőseit ünnepelték. Nem feltétlenül következik, hogy ez a történelmi beállítás valóság, de azt sem szabad állítani, hogy mindez hamisítás volt. Viszont az is igaz, hogy Tuhacsevszky és Sztalin között viták is voltak. Sztalin le akarta tartóztatni a marsallt, aki erre a következőket mondotta:

„A vörös hadsereget nem fogja meglepetés érni ezzel az eshetőséggel.”

A Lórházi ágyon nyilatkozik a megcsonkított iasi rektor

Bucuresti, március 3. Traian Bratu rektor állapota az orvosok szerint kielégítő. A rektor, akinek betegágát az összes iasi orvosprofesszorok és orvosok kiválóságok állják körül, tul van az életveszélyen. Fülkagylojának letépeése folytán keletkezett seb gyógyulóban van, hasonlóképpen gyógyuló tendenciát mutat az arcan ejtett mély vágás is. Egyes verziók szerint nem lehetetlen, hogy a rektort holnap hazaszállítsák lakására.

Az Adeverul iasi munkatársa felkereste a klinikán Bratu professzort. A rektor viszonylag nyugodtan töltötte az éjszakát. Feje és nyaka alig látszik ki a kötésekből. Az átszennvedett vérvesszőség különösen legyöngítette az egyébként sem erős szervezett tanárt, aki az újságíróknak a következőket mondotta:

„Három évvel ezelőtt bejósoltam...”

— Mindenki tudja, hogy szigorú külsőm atyai szelidséget takart. Ki van zárva, hogy a gyilkosok ezt ne tudták volna. Ezét tettük indító okát nem az én rektori tevékenységemben, hanem másútt kell keresni. Ezeket a fejleményeket három évvel ezelőtt bejósoltam. Nem nyilvánosan, hanem az illetékes miniszternek küldött bizalmas jelentésben. Ime, hová jutott az egyetem, hová jutott az ország! Nem vették idejében tekintetbe figyelmeztető szavunkat.

Amint látja, én nyugodt vagyok. Nem vesztettem el önmérsékletemet, ha bár drágán fizettem meg azt. Vajha az én áldozatom kinyitná azoknak a szemét, akiknek már régen kellett gondolniok az ifjúság nevelésére és vajha az ifjúság is jobb ügyek felé fordulna. Nem az én életem forog kockán, hanem az ország léte. El fog jönni az idő, amikor majd többet is mondhatok. Az orvosok tilalma folytán Bratunak meg

kellett szakítania tragikus hangu nyilatkozatát. Jólinformált helyről szerzett értesülések szerint Bratu professzor felépülése után több tanár társával egyetemben audienciát fog kérni az uralkodótól.

A helyszíni szemle megállapításai
 Az elmúlt éjjel és a mai nap folyamán szakadatlanul folyt a nyomozás a merénylet ügyében. A iasi hatóságok a tett színhelyén helyszíni szemlét tartottak, melynek során a következőket állapították meg:

Tegnap este hat órakor az egyetemi tanács Bratu elnöke alatt ülést tartott, amelyen különböző folyó ügyeket beszéltek meg. Este nyolc órakor a tanácskozáskor befejezése után Bratu egyedül indult el hazafelé. Végiment a str. Carolin, majd befordult a Toma Cozma uccára, amely rosszul világított és rendszerint néptelen. A Toma Cozma és Speranta uccák keresztezésénél három fiatalember támadta meg. Az egyik betömte száját, míg a másik kettő késsel a nyak tájékába és hátába szurt. Bratunak így is sikerült az egyiket megragadnia, erre újabb szurásokat kapott hátába. A rektor véresen összeesett. Az egyik, az arcára irányított késszúrás a nyakizomtól egészen szájáig hasította fel a husát. A nyomozás szálai

Carpen Dumitru, Stangu Ilie és Zisu Vasile diákokhoz vezetnek.

Ezek közül kettő bűnösségét bebizonyítottanak látják, minthogy

a merénylet után egy szolgálóleány és egy szakács látják őket a helyszínről menekülni. Egyik letartóztatott sem tud alibit igazolni.

Carpen, aki tegnapelőtt este a diákokon konyhájában teljesített szolgálatot, bizonyos időre eltűnt onnan. Ruhájában két revolvert

radt, borzalom.
 Kérem, tolmá-
 ának a párt jó-
 onnal Bucures-
 or, a bucaresti
 ékánja az Ade-
 etkezőket mon-
 rt emelnek ta-
 es gonosztevők,
 ecaresti egyetem
 ással itélem el
 a regyveres fia-
 reg és védtelen
 2, éjnek idején,
 gitségére.
 stromállapotot?
 atonal igazság-
 re tanulmányo-
 szükségesnek
 ot kiterjesztése
 eg nem történt.
 rul mai számá-
 rja:
 a renfenntar-
 új etapot je-
 A kormány
 a rend kérdése
 ást nyert. Az
 archista agitáció
 jai lenni. A diá-
 kikai agitátorok,
 bbé a gyűlölet
 egyenruhákat,
 a titkos egyesü-
 det ígér az or-
 ket, amelyek az
 amelyeknek te-
 nyletben kulmi-
 nélkül kiirtják.
 i területe olyan
 nemcsak a belső
 is veszélyeztetik.
 és támogatni a
 ni konszolidációs
 állam biztonságá-
 meg-
 tet
 evében kijelenti,
 kel fogják hely-
 emeken.
 Transzilvania ne-
 ák afőlött, hogy
 ák Nagyromá-
 az értelmi szer-
 zeknek a polgár-
 odalmas
 tija be a
 iat
 stor és a Siegler-
 várakozáson fe-
 do közönségnek,
 atására lapunk
 atáruink, valóban
 ény volt és Se-
 n művészi egyé-
 ismertünk meg,
 felejteni a csi-
 k a társulat sok
 örökség című ki-
 a Siegler-társu-
 erei voltak min-
 arulat bemutat-
 akor kezdődik a
 rmében.
 Lapkiadó R. T.
 aron L. Pop 10.
 61.

Azt is állítják, hogy Tuhacsevszky le volt tartóztatva és nem bocsátották szabadlábra, csak Vorosilov közbenjárására, aki lemondásával fenyegetőzött.

Ujra a történelmi hasonlathoz kell fordulnunk. Hoche is letartóztatták és fogóságában ismerte meg Josephine de Beauharnais, aki megkegyelmezett neki. A szovjetunió jelenlegi vezetői nem felsőbbrendűek, mint a Termidor 9-ike utáni köztársasági vezető férfiak voltak, akik különböző háborukon és tárgyalásokon keresztül marakodtak egymással egészen a Brumaire-ig, amikor az államcsíny olyan embert hozott az állam élére, mint Bonaparte, akiről azt tartották, hogy engedelmes, de nagyon ambiciózus tisztviselő. 1799-ben Bonaparte Párizs kormányzóit tisztelt be és összeszúrta a levét a direktórium két tagjával, míg a harmadik: Barras semleges maradt a konziliummal szemben, melyben tulajdonképpen kisebbségben voltak. Nagyon valószínű, hogy Oroszországban szintén léteznek Sienes-ek Bonaparte-ét, Talleyrand-ot, Fouche-t és Barras-ot. És éppen ezért szeretnők hinni, hogy a szovjetunió is az igazságosság birodalmává fog fejlődni.

Ne felejtjük el — ez már egy másik történelem — hogy von Seeckt, aki nemrég halt meg, rendkívül nagy befolyással volt a Reichswehrre és haláláig híve volt az Oroszországgal való szövetségnek. Ezt az álláspontját állandóan hangoztatta a vezérkarban. Egészen bizonyos, hogy von Seeckt-nek tanítványai is vannak.

Oroszországot elég súlyos politikai krízis rázta meg. A nagy perek mögött olyan izgatás jelei mutatkoznak, melyek, ha földalattiak is, nem szabad lekicsinyelni jelentőségüket. Magától értetődően a Harmadik Birodalom nagy figyelemmel kíséri ezeket az eseményeket. A nagy izgalomban talán még a nemzeti köszönési formát is elfelejtették. Nem kell sokat bizonygatni, hogy a birodalom mindent elkövet ennek a krízisnek egyre nagyobb kimélyítésére.

Mindig elfelejtjük saját történelmünket. A német és orosz történelem főleg a 18. és 19. században szorosan összefonódott egymással. Ezek állandó tünetek voltak a két nép történelmében. Ez magyarázza meg, hogy a Reichswehrnek meg van a maga „orosz pártja”, mint ahogy Oroszországnak is meg van a maga német pártja.

A SZINHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök fél 9: Jöjjön elsején! (Békffy István és Stella Adorján 100 előadást megért, ragyogó vigjáték ujdonsága, a szezon legnagyobb vigjáték-sikere. Főszereplők: Fényes Alice, Harmath Jolán, Sánta Ilona, Jenéi János, Tompa Sándor, Tóth Elek, Lantos Béla, Nagy István, Rajnai Sándor, Csengeri Aladár. Premier bérlet 22. szám.)

Péntek fél 9: Jöjjön elsején! (Rendes bérlet) Szombat d. u. 5: Ripp van Winkle. (Ifjúsági előadás olcsó helyárakkal.)

Szombat 9: Jöjjön elsején! (Harmadszor) Vasárnap d. u. 3: Csárdás. (Az év legnagyobb operettsikerének első olcsó helyárak előadása.)

d. u. 6: Budai Nagy Antal. (Negyedszer, rendes helyárakkal.) este 9: Jöjjön elsején! (Negyedszer.)

ROMÁN OPERA MŰSORA

Péntek, március 5 (Cluj): Az eladott menyasszony.

Szombat, március 6 (iskolai matiné): Bohémélet.

Vasárnap, március 7 (matiné): Piros rózsák.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Két nagyszerű film egy helyért: Premier! I. Az ördög bábuja. Lionel Barrymore és Maureen O'Sullivan fantasztikus témájú, rendkívül izgalmas slágere. II. A repülőtest. (L'Equipage). Az utóbbi évek legnagyobb sikere. Kessel világhírű regénye után. Főszerepekben: Annabella, Jean Pierre Aumont, Jean Murat, Charles Vanel. Magyar feliratok. Előadások kezdete: Az ördög bábuja: 3.20, 6.20, 9.20 órákor, Equipage: 4.30, 7.30, 10.30 órákor.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: Kettős műsor román és magyar feliratokkal: I. Végre egy uriaszony. Elissa Landi, L. Gál. II. Királyi udvar. Gretl Theimer, Georg Alexander. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9-kor.

Bucurestiben a

BALAKLAVA (41-es brigád)

film oly sikerrel fut, hogy a másorról nem lehetett levenni. Intézkedés történt, hogy direkt Párizsból Cluj részére reptülőgépen új kópiát küldjenek. Premier pénteken a

Select Mozgóban

Japán hajlandó tárgyalásokat kezdeni az Egyesült Államokkal a fegyverkezés korlátozására

Orlási tengeri és légi fegyverkezési program megvalósításába kezd a Japán kormány Amerika tengeri erejének ellensúlyozására

Newyork, március 3. (Rador). Az Associated Presse tokiói jelentése szerint a japán hadügy- és tengerészeti miniszterek olyan programot terjesztettek a parlament elé, mely hivatva lesz helyt állni az amerikai légi egységeknek a Csendes óceánon állandóan fokozódó veszélyével szemben. A tengerészeti miniszter kijelentette, hogy három éven belül Japánnak nincs mit tartania az Egyesült Államoktól, de addig Japán a haditengeré-

szeti és légi fegyverkezési programját teljesen be kell fejezni. A hadügyminiszter szerint a japán szárazföldi haderők minden erejüket a gázokra és a többi kémiai termékre összpontosítják. A tengerészeti miniszter még hozzátette, hogy Japán kész elfogadni harmadik hatalom meghívását és tárgyalásokat kezdeni az Egyesült Államokkal a fegyverkezések korlátozására.

Az újabb arab terror-cselekmények nem befolyásolják a palesztinai zsidóság általános helyzetét

Ujabb zsidó áldozata van az arab terrornak. Az arab notabilitások is akciót indítanak a terroristák ellen. Elmaradt a tel-avivi purimi karnevál. Fauzi bey visszatért Palesztinába?

Jeruzsálem, március 3. A már hagyományossá és szinte világhírvé vált telavivi purimi karnevált nem tartották meg ebben az esztendőben. A városi tanács a feszült helyzetre való tekintettel mondta le a nagy ünnepek megtartását. De csak a nagy karnevál maradt el, míg a telavivi gyermekek megrendezték ünnepjeiket és nagy álarcos felvonulást rendeztek a város uccáin a kikötőig. A gyermekek legnagyobb része matrónának és kikötőmunkásnak volt öltözve. A gyermekfelvonulást óriási tömeg nézte végig az uccákon és meleg ünneplésben részesítette a kis álarcosokat.

Ujabb zsidó áldozat

Az arab terrornak újabb zsidó áldozata van. Bejsan arab városban megölték dr.

Josef Lehr zsidó orvost. Éjszaka két órákor három arab kopogtatott házának ajtaján és beteghez hívták. Amikor a zsidó orvos ajtót nyitott, két lövéssel leterítették őt. Dr. Lehr nyomban meghalt. A zsidó orvos negyvenhárom éves volt és a város egyetlen zsidó lakója. Az arabok kérésére költözött Bejsanba, hogy az arab beteget gyógyítsa. Felesége Haifában lakott.

A bejsani gyilkosság óriási felháborodást váltott ki az egész országban. A rendőrség ötszáz font jutalmat tűzött ki minden olyan közlésre, amely a gyilkosok nyomára vezethet.

Haifában néhány gazdag szefárd zsidó arabul írt fenyegető levelet kapott, amelyben nagyobb összegeket követelnek tőlük

a terroristák részére. A levelek alatt „szent harcosok szövetsége” aláírás szerepel. A „Haboker” jelentése szerint Szamariában a rendőrség hetven tagu terrorbádat vett üldözőbe, miután a hatóságok tudomására jutott, hogy ezek a terroristák támadásokat akarnak intézni a samáriai zsidó kolóniák ellen. Arab lapjelentések szerint egy arab autobus rendőri kíséretére szíriai terroristák lövöldöztek Bnot Jaakob kolónia közelében és egy rendőrmeghalt, kettő megsebesült.

Az arab notabilitások akciója

Az arab lakosság is elviselhetetlennek tartja a terror-cselekményeket és a haifai arab notabilitások elhatározták, hogy széleskörű akciót indítanak a terror ellen, amely veszélyezteti a gazdasági életet. Nagy propaganda akciót akarnak lefolytatni az összes mecsetekben és felhívást fognak intézni az arab lakossághoz a terrorcselekmények ellen.

Az arab terroristák támadást intéztek a Bejsan vidéken lévő „Hasszade” kolónia ellen és egy telepet könnyen megsebesítettek. Ugyanez történt Kfar Chaszidim kolónia közelében is, ahol hét zsidó fiatal embert támadtak meg és egy közülük könnyebb sérülést szenvedett.

Fauzi bey Palesztinában?

Ujabb jeruzsálemi távirat szerint bizonyos jelek arra mutatnak, hogy Fauzi Bey Kaukadjí, a szíriai bandavezér, aki a zavargások idején a palesztinai terroristák főparancsnoka volt, Irakból visszatért Palesztinába és átvette a dombvidéken működő terrorcsapatok vezetését. A rendőrség széleskörű akciót indított Fauzi Bey és társainak ártalmatlanná tételére.

Ben Zvi vezetésével a Vaad Leumi nevében küldöttség kereste fel John Hathorn Hall helyettes főkörmányzót, akinél a jiusiv tiltakozását fejezték ki az újabb terror-cselekmények fölött és érélyes intézkedéseket követeltek a kormánytól. Kijelentették, hogy ha a kormány nem gondoskodik a rend és a nyugalom biztosításáról, a zsidó lakosság önmaga fog gondoskodni a hathatós önvédelemről.

Nem lehet szó egységes arab frontról

Bécs, március 3. Dr. Kurt Blumenfeld, aki a Jewish Agency exekutívájának megbízásából Bécsbe érkezett a palesztinai helyzetről a következő nyilatkozatot adta a Zsidó Távirati Iroda munkatársának:

— Az arabok újabb támadásai végső fokon nem befolyásolják a jiusiv általános helyzetét. Az arab lakosság széles rétegeit is súlyosan érintik ezek a támadások és csak a mufti politikai barátai, akik nincsenek semmilyen tekintettel a gazdasági helyzetre, dolgoznak a zavargások megismétlése érdekében. Az arab politikai front távolról sem egységes. Ez különösen az utóbbi időben, az araboknak a királyi bizottság előtt való megjelenése kérdésében tünt ki a legvilágosabban. Míg Irak fiatal királya angol-ellenes magatartást tanusit, addig Ibn Szaud, Hedzsász uralkodója, különösen az olasz-abesszin háboru óta erősen Anglia mellett áll és ő volt az, aki a muftit arra kényszerítette, hogy a királyi bizottság előtt megjelenjen, annak ellenére, hogy ez nem állott az arab pártoknak érdekében. Az arab államok érdekei sokkal eltérőbbek természetüknél fogva, sem hogy egységes arab front létesítéséről egyáltalán szó lehetne.

Palesztina az egyetlen komoly vándorlási lehetőség

— A jiusiv új zavargások ellen is fel van vértelve minden tekintetben. A kibortakozás a zsidók gazdasági erejétől és politikai magatartásától függ. A zsidó politikai orientáció csak Anglia felé irányulhat és aki a mandátum kicserélésére gondol, kalandokba hajszolja a cionizmust. A Földközi tenger medencéjében történő megrázkódtatások ellenére is nagy fejlődés lehetősége áll fenn Palesztinában. Erős zsidó tőke-bevándorlásra van szükség a nemzeti és a magángazdaság produktív építéséhez. A zsidókérdés ma mindennél vándorlási kérdéssel áll összefüggésben és világos mindenki előtt, hogy bár milyen kísérlet arra, hogy más országba telepítsenek le nagyobb számú zsidó tömegeket, meg kell, hogy hiusuljon és egyre inkább a palesztinai fejlődésre kell, hogy összpontosítsa erejét a zsidóság.

AURORA
jó hírrel kél:

Aki a 13
OSZTÁLYSORSJÁTÉKRA
SORSJEGYET AZ

AURORA

nagyáruadtól vásárol, sze-
rencsés és gazdag lesz!

AURORA

ma az a nagyáru, ahová
Önt a szerence szólítja

Lépjön be bizalommal.
Eladási iroda.

**Kereskedelmi
Hitelbank R. T.**
OLUJ, PIATA UNIRII 20.

A ju

Belgr
mentben
zott el e
hetek őt
selő fels
expansió
képvisel
tok birt
szág és
organizá
lanak fe
ért alak
feltétele
metorszá
fasiszta
A „Zi
nem tud
lő adata
tottak é
ring és
met mű
ugyveve

E

Nem k
ingy

Arad,
városzob
készenbe
Azután
tal szolg
kást. Ki
jék, rom
jár kezel
miért jár
...Itt
ja kertei
töztést. A
vágni a
telen ma
tem és it

Belesz
is. Özve
sem zsidó
tóriumra.
ma Arad
lelkismed
ambulató
szegény

— Ké
felvették
vegy Sze

— Ne
rajtam, h
Nem két

Odab
az intézn
fenn az
dr. ma i
nek. Mé
felelész
Chevra P
Chevra P
gyógysz

— Eze
ezer új b
ja a tov
Vannak
ide. Ilye
ma éven
szakorvos
leg tizen
ga szakn

Megké
nek a be
ványt ser
— Ne
séggel K

Egy kitért zsidó segítségével próbálja Göring a jugoszláviai zsidókat kirekeszteni a kereskedeleméből

A jugoszláv parlamentben élesen támadták a fasiszta „Zbor” szervezetet. Ki az a Danics nevű „fasiszta”?

Belgrád, március 3. A belgrádi parlamentben a napokban interpelláció hangzott el egy olyan botrányról, melyről már hetek óta irtak a lapok. Milanovics képviselő felszólalásában rámutatott a németek expanziós törekvéseire Jugoszláviában. A képviselő kijelentette, hogy nyomós adatok birtokában van arról, hogy Németország és a jugoszláv „Zbor” nevű fasiszta organizáció között szoros kapcsolatok állanak fenn. Egy szilva-export társulat azért alakult Jugoszláviában, hogy speciális feltételek mellett exportálja a szilvát Németországba. Az exportból eredő haszon a fasiszta „Zbor” javát szolgálná.

A „Zbor”-szervezet elnöke V. Jonics, nem tudta megcáfolni Milanovics képviselő adatait. A hatóságok vizsgálatot indítottak és ezek során kiderült, hogy a Göring és Schacht által kezdeményezett német műszaki vállalkozás Belgrádban, az úgynevezett „Aufbaugesellschaft” politi-

kai célokat szolgál. Az Aufbaugesellschaft azért alakult, hogy lassankint egyesítse az összes német cégek képviselőit Jugoszláviában és kizárja a zsidó képviselőket. A társaság vezetői a Zbor néhány exponált irányítói lettek, akik legutóbb a nürnbergi nácikongresszuson is résztvettek.

Jellemző a Zborra éppúgy, mint a német náciurakra, hogy a közvetítés szerepét egy Danics nevű ember vállalta, aki most az Aufbaugesellschaft kereskedelmi részét vezeti. Danics azelőtt Diamanstein névre hallgatott, aki a zsidó vallásról áttért a katolikus hitre. A jugoszláviai sajtó erősen foglalkozik Diamanstein-Danics ur személyével, éppúgy, mint az Aufbaugesellschaft ügyleteivel. A sajtó egyértelműen megállapítja, hogy a németek rossz üzletet csináltak, amikor a minden befolyást nélkülöző fasiszta „Zbor” szervezetet finanszírozzák.

Egy félóra az aradi zsidó ambulatóriumon

Nem kell bizonyítvány — elég ha valaki beteg és szegény — és teljesen ingyen kezelik az aradi zsidó ambulatóriumon, ahol a betegeknek több mint a fele nem zsidó

A zsidó poliklinikán 15 specialista ingyenes kezelést nyújtott 2557 betegnek nemzetiségi és vallási különbségre való tekintet nélkül. (Arad város főorvosi hivatalának évi jelentéséből.)

Arad, március 3. A Duca uccai rendelő városbójának sarkában egyszerű munkásember ül. Mellette töpörödött anyóka. Azután kaftános zsidóember, mellette fiatal szolgálóleány féle. Megszólítottam a munkást. Kiderült, hogy Savu Nicolaenak hívják, román ember és már három hónapja jár kezelésre az ambulatóriumra. Hogy miért jár ide?...

„Itt jobban kezelnek kérem” — mondja kérése nélkül. A kezemen kaptam fertőzést. A betegségyógyzó mingyárt le akarta vágni a két ujjamat. Már akkor munkaképtelen maradtam volna örökéletemre. Idejöttem és itt megmentették a kezemet.

Egy áldásos intézmény

Beleszól a beszélgetésbe az öreg anyóka is. Özvegy Szekeres Péternének hívják, ő sem zsidó és mégis ide jár a zsidó ambulatóriumra. Ez az intézmény valóságos áldás ma Aradon. Vezetői és kezelő orvosai példás lelkiismeretességgel végzik dolgukat és az ambulatóriumnak ma már híre van a város szegény lakosság körében.

— Kértek valami igazolványt, — amikor felvették a betegek sorába? — kérdem özvegy Szekeresenét.

— Nem kértek semmit. Bementem, látták rajtam, hogy szegény vagyok és beteges. Nem kértek szegénységi bizonyítványt sem.

Odabenn a rendelőben dr. Keppich Jakab, az intézmény vezetője fogad. Hét év óta áll fenn az aradi zsidó ambulatórium. Keppich dr. ma is a lelke ennek a szép intézménynek. Megtudom, hogy az ambulatóriumot felerészben a hitközség, felerészben a Chevra Kadisa tartja fenn. Ugyancsak a Chevra Kadisa látja el a betegeket ingyen gyógyszerrel.

— Evente átlagosan kétezer, két és fél ezer új beteg jelentkezik kezelésre, — mondja a továbbiak során dr. Keppich Jakab. Vannak közöttük, akik hónapokig járnak ide. Ilyenformán az ingyen látogatások száma évente megközelíti a tizezret. Külön szakorvosok állnak rendelkezésre és jelenleg tíznégy orvos kezeli, mindegyik a maga szakmájába tartozó betegeket.

Megkérdezem, hogy csakugyan nem kérnek a betegektől még szegénységi bizonyítványt sem.

— Nem bizony, — mondja jóleső büszkeséggel Keppich dr. Elég, ha valaki hozzánk

fordul. Ha látjuk, hogy beteg és szegény, azonnal kezelés alá vesszük.

— Előfordul — mondja pótóltag a szintén jelenlévő dr. Ujhelyi József, — hogy megteveszzenek bennünket és olyanok is jönnek, akiknek nem volna szükségük ingyen kezelésre. Mi még ilyen esetekben is megcsináljuk legalább az első vizsgálatot.

Két és félezer beteg

Szóba kerül a városi főorvosi hivatal jelentése, amely szerint az ambulatórium az elmúlt évben két és félezer beteget kezel „nemzetiségi és vallási különbségre való tekintet nélkül.”

— Nálunk nem léteznek nemzetiségi, vagy vallási szempontok, — mondja dr. Keppich Jakab. Nem kérdezzük senkit, hogy milyen vallású, vagy nemzetiségű. Meg kell mondanom, hogy a betegeknek több, mint a fele jelenleg is keresztény és a negyedrésze román nemzetiségű. Mi mindenkiel szemben egyformán teszünk eleget orvosi és emberi kötelességünknek.

Az aradi zsidó ambulatóriumnak egyébként jelentős szerepe van a város tudományos fejlődése terén. Az ambulatórium ugyanis rendszeres szakelőadásokat tart, amelyek előadói között nem csak zsidók vannak. Így például legutóbb dr. Cucu Vasile, városi főorvos ismertette előadás keretében az új büntetőtörvénykönyvnek az orvosokat érintő szakaszait.

Nagyszámu, lelkes szakorvost gárda végzi el az ambulatórium feladatait. A belgyógyászatot dr. Keppich Jakab és dr. Kilenyi Albert, a sebészetet és urológiát, dr. Reich Béla és dr. Ujhelyi József képviselik, a beteg gyermekeket dr. Goldschmidt Lipót és dr. Jeremiás Miklós kezeli, az anyagcsere megbetegedéseit dr. Engelberg József, a nőgyógyászat körébe tartozó betegeket dr. Radó János és dr. Windholz Béla részessítik kezelésben. A szemészetet dr. Kállai Károly, az ideggyógyászatot dr. Hersch Andor, a venerológiát dr. Grünwald és dr. Molnár, a fül- és gégemegbetegedéseket dr. Waldmann kezelik. Három fogorvos látja el a betegeket ingyenes fogkezelését: dr. Kerpel, dr. Spielberger Henrik és dr. Székely László.

Az aradi zsidó ambulatóriumon nap-nap után folyik a nemes, embermentő munka. Állandóan új betegek töltik be a régiék helyét. Zsidók, keresztények, románok, magyarok... beteg emberek. Nem kell bizonyítvány és semmi formáliság. Elég, ha valaki szegény és beteg és nyomban kezelés alá veszik. Az aradi zsidó ambulatórium intézménye ugyan hat, mint valami sziget, amelynek lakói elfelejtkeztek a szádról, amelyben élnek. Magányos sziget a faj és vallási elfogultság és gyűlölet tengerében.

(—a.—)

Újból megérkezett

AZ ÚJ RÁDIÓ SZÁLLITMÁNY A „SYMPHONIA-SERIÁBÓL”

**MATADOR
GAVOTTA
SONATA
PRELUDIO
RONDO**

PHILIPS
R A D I O

PHILIPS RÁDIÓK A HIREN

PHILIPS MINIWAIT

LAMPÁKKAL VANNAK ELLÁTVA

Az összes 1937-es tipusú rádiók kaphatók az ELECTRICA-nál

CLUJ, Calea Marechal Foch és Piața Unii sark

Borzalmas szélviharok tombolnak az országban

Bucuresti, március 3. A légnyomás nagyobb mértékű süllyedése miatt erős szél viharok dülnek az ország nagyrészében. Bucurestiben tegnap reggel óta valóságos orkán dühög. Az éjszaka folyamán a közlekedés is akadályokba ütközött. Ma hajnalban havazni kezdett, de a hó azonnal elolvadt. A vihar kidöntötte a Károly-park kerítését, a Filaret dombon, Moreniben 3 szonda felborult. Gura Ochiteinál és Rasvaden egy-egy szondát sodort el a szél ereje. A kár meghaladja a félmillió lejt. Egyik szonda esés közben elszakított egy 25 ezer volt feszültségű kábelt, úgyhogy a vidéken egy időre megszakadt az áramszolgáltatás.

Viharzik a tenger

A Fekete tengeren vihar dül. A Constanta elé érkezett petróleum szállító hajók nem tudtak kikötni a hullámverés miatt. Isztambultól Caliacraig sűrű köd borult a tengerre, ami lehetetlenné teszi a hajóforgalmat.

Craiován a szél elsodort egy házfedelet, amely I. Dach munkásra esett és agyonütötte.

Basarabiában ismét hidegre fordult az idő.

A viharok következtében a táviróvonalak súlyosan megrongálódtak. Kedden délután Transzilvania és a régi királyság között órákra megszakadt a táviró összeköttetés.

Holnapra a következő időjárást jelzi a meteorológiai intézet: Borus ég az ország déli részeiben, derülő irányzat északon és nyugaton, enyhe északkeleti szél. Csökkenő hőmérséklet főleg az ország keleti részeiben, enyhe északkeleti szél. Csökkenő hőmérséklet főleg az ország keleti részeiben, enyhe északkeleti szél. Dobrogeában havazás. Ma délben a főváros —4 fokot mértek, a hóvihar elállt. Az utcákon 10 centi vastag hóréteg rakódott le.

KÖZGAZDASÁG

Nem kapnak gépbehozatali engedélyt azok a vállalatok, amelyek nem tettek eleget a román munka védelméről szóló törvénynek

Bucuresti, március 3. (Az Uj Kelet tud.) Az ipari és kereskedelmi minisztérium hivatalosan közli a következőket:

Azok a vállalatok, amelyek gyáralapítási, vagy üzembővítési céllal, vagy gépek kicserélése végett gépbehozatali kérelmet adnak be, kötelesek mellékelni kérelmükhöz az iparügyi igazgatóság egy bizonyítvá-

nyát arról, hogy az inkadrálási bizottság megállapítása szerint a kérelmező cég mindenben eleget tett a nemzeti munka védelméről szóló törvény utasításainak.

Azokat az importkérelmeket, amelyekhez nem csatolják ezt a bizonyítatot, a beruházási (invesztíciós) bizottság minden esetben el fogja utasítani.

Megnehezítik az új cégek alapítását és bejegyzését

Bucuresti, március 3. (Az Uj Kelet tud.) Az ipari és kereskedelmi minisztérium erőteljes akciót indított be azzal a jelszóval, hogy az új cégek válogatás nélküli alakulása ellentétben áll az ország gazdasági érdekeivel és emiatt az új kereskedelmi és ipari vállalatok bejegyzésének útjába megrostáló akadályokat kell állítani. A minisztérium felfogása szerint nincs szükség oly cégekre, amelyek tulajdonosai nélkülözik a kellő szakismereteket és nincsen közelebbi kapcsolatuk az ország tradícióival. Azt a fizetésképtelenségi hullámot is, amely 1923-25-ben, majd 1930-34-ben az országot elborította, az ily szakértelem és tradíció nélküli vállalatoknak tulajdonítja Pop Valer miniszter.

Ezeknek a szempontoknak a hangoztatásával a kormány az újonnan alakítandó részvénytársaságok bejegyzésének engedélyezését a következő feltételektől teszi

függővé: rendelkezik-e a vállalat a szükséges tőkével, szüksége van-e az új vállalatnak az országrésznek, ahol működését ki akarja fejteni, nem áll-e idegen érdekeltségek tulajdonában az alapítandó vállalat? A cégbejegyzési kérelemnél az iparkamarák fogják esetről-esetre elbírálni, hogy az új részvénytársaság eleget tett-e a fenti kívánalmaknak, vagy sem?

A minisztérium utasította az iparkamarákat, hogy idegeneknek ne engedélyezzék kereskedelmi, vagy ipari vállalatok alapítását. A kamarák ennek a rendelkezésnek már eleget is tettek és már az országban törvényesen működő idegen vállalatok fiók bejegyzési kérését is visszautasítják. Az idegenek alól azok a külföldiek képeznek csak kivételt, akik Nansen-utlevéllel tartózkodnak az országban, akik tehát saját hazájukba nem térhetnek vissza.

Arbajtések

Központi munkásbiztosító pénztár, Bucuresti: Március 24-én gyógyszeres, laboratóriumi vegyi anyagok és kötszerek beszerzése. Előirányzat cca 69 millió lej. Szállítási határidő 60 nap.

Eforia Spitalelor Civile, Bucuresti: Március 20-án nagyobb mennyiségű kötszer (géz és vatta) beszerzése.

Csendőrvérzérfelügyelőség, Bucuresti: Március 11-én 50 m. vörös paszpol posztó, 200 m. kék paszpol posztó, 15.000 m. bélésvászon, 2 millió m. 30-as, 400.000 m. 10-es

káki cérna, 25.000 m. 30-as színes cérna, 26.000 m. káki zsinor, 30.000 drb. kis sárga gomb, 100 ezer nadrárgomb, 5000 pár nadrárgapocs, 10 ezer nadrárgacsatt és 2000 kg. faszén beszerzése.

Bucuresti egyetem rektorátusa: Március 12-én 50 vasúgy, 50 szekrény, 500 ágylepődővászón, 830 m. zsákvászón, 2000 kg. tengeri fű és 100 gyapjutakaró beszerzése.

CFR vezérigazgatósága, Bucuresti: Március 24-én különféle zsinog és kötél beszerzése

Hadügyminisztérium egészségügyi vezérfelügyelősége: Március 6-án vászonfélék és

pamutharisnya beszerzése.

A hadsereg pirotechnikai műhelye, Bucuresti: Március 8-án nagymennyiségű hűvellyel, rézszallag, acélszallag, március 9-én vasárúrk, vegyi anyagok, március 10-én speciális vászonfélék beszerzése.

Kikötők autonóm igazgatósága, Bucuresti: Március 12-én 34.000 kg. kétszer főtt lenolaj, március 22-én kenőolajak, továbbá folyékony tüzelőanyag beszerzése.

CFR vezérigazgatósága, Bucuresti: Március 16-án táblaléveg beszerzése.

Allami Bányák igazgatósága, Baia Mare: Március 24-én 6436 pár bakkanacs beszerzése az állami bányák munkásai számára.

Bacau városa: Március 29-én 2.670.000 lej értékű aszfaltozási elvégzésére.

Borsec község (Mures megye): Március 27-én 3145 köbméter fenyőanyag eladása. Kikiáltási ár 368.014 lej.

Lunca de Jos község (Ciuc megye): Március 12-én 1995 köbméter fenyő szerszámfa eladása. Hivatalos becslés 404.650 lej. Óvadék 20.000 lej.

Tg. Sacuesse városa: Március 9-én 5000 köbméter bükk szerszámfa és 50.000 köbméter bükk tűzifa eladása Lemnia község határából.

Ciucul község (Fagaras megye): Március 10-én 373 szál tölgyfa eladása. Óvadék 11.528 lej.

Hodosa de Ciuc község (Ciuc megye): Március 12-én 4199 szál fenyőfa eladása. Kikiáltási ár 232.673 lej.

Balsam TABAINI

Gyógyít Reumát, Köszvényt, Csuzt, Fertőtlenítő sebheglesztő Gyógyszertárakban és drogériákban.
Lerakat: **BURESTI I.** Calea Victoriei 1.

Az Uj Kelet párizsi társas-kirándulása

Az Uj Kelet nagy érdeklődéssel várt párizsi társas-kirándulásának előkészületei serényen folynak. A résztvevők április 27-én indulnak át az országból és a világtárlás megnyitására érkeznek Párizsba. A részletes utiprogramot lapunk holnapi számában közöljük. A kirándulásra beiratkozni március 25-ig lehet és ez időpontig be kell nyújtani az utleveleket is.

Roosevelt elnök purimi üzenete

Lloyd George a „legnagyobb zsidó államférfi”-ről

Washington, március 3. Franklin D. Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke, aki minden zsidó ujesztendő alkalmával üzenetet szokott küldeni az amerikai zsidóságnak, ebben az évben is purim alkalmával is üdvözlőlevelet küldött az amerikai zsidóknak. A rádió útján közvetített üzenet így hangzik:

„Az emlékezés a zsidó nép csodálatos megmenekülésére a megsemmisítés veszedelmétől, amellyel oly sok évszázaddal ezelőtt egy Hámán fenyegette, — erősítse a mai zsidók jövőbe vetett hitét. A ragyogó örökség tudata, mely osztályrészül jutott, emelje belső öntudatukat.”

Az amerikai sajtó Roosevelt üzenetében megkülönböztetett gesztust lát a jelenkori zsidóságra szakadó csapásokkal és támadásokkal szemben.

Newyork, március 3. A „Liberty” című előkelő newyorki folyóirat feltűnésteltető cikket közöl Lloyd George tollából „Miért üldözik a zsidókat?” címmel. Lloyd George fejtegetéseiben többek között megállapítja, hogy a zsidóság a legjellegzetesebb faj, amely valaha is a földön élt. Azok az üldözöttek, amelyeknek az utóbbi időkben vannak kitéve a zsidók, végső fokon a zsidók azon akaratára vezethetők vissza, hogy fenntartsák fajiságukat. A zsidó értékes polgára minden országnak, amely védelmet és a többi polgárokkal egyenlő lehetőségeket nyújt számára.

Lloyd George a modern zsidó népi politikáról szolva valóságos dichimnusz zeng

BOGARAK, tükörök, poloskák, sváb-bogarak, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kpuszthatók a

EXTRA-KATOL

apán rovarpor által.
Engros:
H. H. Baithazay
Bucuresti I.
tr. Selari 7.

Zarnesti iskolaépítő bizottság: Március 20-án az állami iskola felé új emelet építése. Előirányzat 720.000 lej.

Lugoji erdőigazgatóság: Március 9-én 2228 szál bükk, 10.098 szál bükk és 6548 szál bükkfa eladása severinmegyei erdőeségből. Kikiáltási ár 105.251 lej, 399.229 lej, 417.511 lej. Óvadék 5300 lej, 20.000 lej és 21.000 lej.

Külföldi valuták árfolyamai a bucaresti magánforgalomban: Francia frank 8.55—8.65 lej, svájci frank 42—42.50 lej, dollár 180—182 lej, angol font 915—925, török font 115—120 lej, olasz lira 8.90—9 lej, belgas 30—32 lej, német márka 39—40 lej, cseh-korona 5.80—5.90 lej, pengő 34—35 lej, sil-ling 34—35 lej, holland forint 100—150 lej, zloty 32—33 lej, dinár 3.50—3.70 lej, drachma 1.60—1.70 lej, lira 1.70—1.80 lej, Napoleon-arany 1165—1175 lej, aranyfont 1455—1465 lej.

A bevásárlási könyvecskék bélyegkötelezettsége. A cluji Kereskedő Tanács közli az érdekelteket: A pénzügyminiszter 405.917—1937 február 29-i keletü leiratával közli az egyesülettel a központi bélyegügyi bizottság f. é. február 16-i ülésében hozott következő döntését: „A kereskedők által végrehajtott kibocsátott bevásárlási könyvekbe a vásárlásokra történő befizetéseknek bejegyzése a bélyegtvörvény 4. art. 20. §-ban irt bélyegkötelezettség alá esik”. Tehát ezen bejegyzések a vásárlási könyvekben nyugta gyanánt bélyegezendők. Közelebbi felvilágosítások a Sfatul irodájában kaphatók.

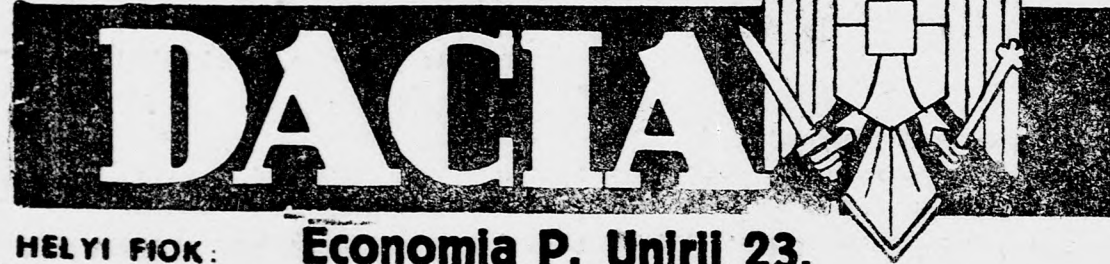
ÉN sorsjegyemet a DACIA

SORSJEGYNAGYÁRUDÁNÁL VÁSÁROLTAM, MERT OTT VAN A SZERENCSE FORRÁSA.

Egész Romániában DACIA hoz szerencsét és fizeti a MILLIOKAT egyiket a másik után

A 13. sorsjáték (tavaszi sorsjáték) I. osztályának a húzása március 15-én

Vásároljon azonnal sorsjegyet a Dacia-nál

HELYI FIOK: Economla P. Unirii 23.

Az a

Bucuresti Egy-két megkezdte oldali szé párt hagi koztak beavatkoz harapozó A szélső ég ellen kaja azo alatt me zött indo is bebiz használt szélsőség jobboldal báija e nem valo nak az e val ki le kulatoka mány na mányraju körülmér kísérlete relje m legfeljeb vonalától ben végz jövőjére.

A libe nyilvánv hogy a kezdek L mány D a legutó emelte a kerte a tabb n Tataresc fenntart közlemér kezöképp „A vé gyében mányt p alkalmas mák me A köz dig jölin

„Több tatta az vinni az dalmi, g H-csopor ilyen ért párt. és Itt em maig a szárnyát pal ezek kus k miniszte litikai h kíván a mány- e

A kor „Rend a mények” rend be ket. A * szék pán az „A ko által a érdekebe csak a lemzi, h komoly ján elég követeln Az ig kell fig nek, az méhez é hazánkr felkészü cionaliz a termé A ku lyel l és a kú mes kö A cik

Az angol sajtó szerint a jobboldalnak kedveznek a kormány intézkedései

A „numerus valahicus” bevezetését követeli a liberális H. csoport

Az egyetemek megrendszabályozásának érdekes indokolása a kormánypartii hivatalosban. Angol lapvélemények szerint a kormány intézkedései jobboldali orientáció kezdetét jelentik Romániában

Bucuresti, március 3. (Az Uj Kelet tud.) Egy-két nap telt el azóta, hogy a kormány megkezdte erélyes tisztító munkáját a jobboldali szélsőség ellen. Kezdetben a liberális párt hagyományos ideológiai vonalára hivatkoztak azok, akik haladéktalan és gyors beavatkozást követeltek az egyre inkább elharapozó szélsőséges anarchia elfojtására. A szélsőjobboldal és főleg az egyetemi diákság ellen foganatosított intézkedések taktikája azonos maradt ugyan, de egy-két nap alatt megváltozott az erélyes fellépéshez fűzött indokolások tónusa. Mint az alábbiakban is behatározul, a kormány igen régi és elhasznált módszerekhez folyamodik, amikor a szélsőséges cselekedetek elfojtása után a jobboldali program kiszajátítása révén próbálja elcsitítani a kedélyeket. Egyáltalán nem valószínű ugyanis, hogy a kormányzatnak az eddiginél is fokozottabb jobbrtolásával ki lehet elégíteni azokat a jobboldali alakulatokat, amelyeket nem a liberális kormány nacionalizmusa, hanem a maguk kormányrajutása érdekelt mindenekelőtt is. Ilyen körülmények között a liberálisoknak az a kísérlete, hogy jobboldali eszközökkel kísérje meg leszerelni a jobboldali agitációt, legfeljebb csak a párt hagyományos irányvonalától való súlyos kilengést jelent és egyben végzetes csapást a romániai demokrácia jövőjére.

A liberális párt választmányi ülése
A liberális pártvezetőség tegnapi ülésén nyilvánvaló módon alakult ki az a felfogás, hogy a kormány jobboldali reformokkal igyekezzék lecsillapítani a kedélyeket. A választmány Dinu Bratianu elnökletével megvitatta a legutóbbi eseményeket. A pártelnök kiemelte a párt eddigi tevékenységét és arra kérte a megjelenteket, fejtssék ki fokozottabban munkát a kormány támogatásában. Tatarescu miniszterelnök ismertette a rendfenntartásra vonatkozó intézkedéseket, majd közleményt szövegeztek meg, mely a következőképpen hangzik:

„A választmány a teljes szolidaritás jegyében elhatározta, hogy támogatja a kormány programjának megvalósításában, mely alkalmas az államéletben felmerülő problémák megoldására.”

A közleményhez a liberális körökből mindig jólinformált Curentul az alábbiakat fűzi:

A H-csoport és az arányosítási program

„Több pártvezetőségi tag kifejezésre juttatta azt a véleményét, hogy keresztül kell vinni az arányosítás elvét az összes társadalmi, gazdasági és nemzeti kérdésekben. A H-csoport szerdán este ülést tart, amelyen ilyen értelmű emlékiratot dolgoz ki és azt a párt- és kormányelnök elé terjeszti.”

Itt emlékeztetünk kell arra, hogy mindmáig a H-csoport a liberális párt demokrácia színterét képviselte, melynek néhány hónappal ezelőtt kifejezésre juttatott programatikuss követeléseinek kielégítésére Iamanditu miniszterre neveztek ki. Igen jellemző a politikai hangulatra, hogy most ez a H-csoport kíván az arányosítási követeléssel a kormány- és a pártfórumok előtt fellépni.

Miért kell rend az egyetemeken

A kormány hivatalos lapja, a Vitorul „Rend az egyetemeken és a nemzeti követelmények” címen kommentálja az egyetemi rend helyreállítására vonatkozó intézkedéseket. A sorok között a kormánylap elismeri a szélsőséges követelések helyességét, csupán az eszközök megválogatását ajánlja:

„A kormány és a felső egyetemi hatóságok által a felsőiskolákon helyreállítandó rend érdekében foganatosított intézkedéseket nemcsak a fegyelem, de az a szükséglet is jellemzi, hogy megvalósuljon az egyetemen a komoly tanulás lehetősége és ennek az alapján elégíthessék ki a legmagasabb nemzeti követelmények.

Az igazság, a nagy igazság, amelyre fel kell figyelnie különösen az ifjú nemzedéknek, az, hogy a nemzeti elsőbbség győzelméhez és ahhoz, hogy igazán gazdái legyünk hazánknak, alapos kulturális és hivatásbéli felkészültségre van szükség. Enélkül a nacionalizmus a retorikai szövegek síkján és a természetlen erőszak világában marad.

A kultúra az egyetlen fegyver, amelylyel le lehet győzni azokat, akik nem tartoznak hozzánk etnikailag.

A kultúra utján népünk fejlődésének nemcsak következményeit meg lehet valósítani.”

A cikk ezután azokra a román politikai

sokra hivatkozik, akik a háborúelőtti Románia életében vezető szerepet játszottak. Ezek külföldi egyetemeken, vagy autodidaktikus úton valóban kulturájukkal kerültek a nemzet élére.

„Ime, ezért kellettek a rendfenntartó intézkedések, melyek visszaadják egyetemünknek az elmélyült tanulmányhoz szükséges nyugodt atmoszférát és amelyek eszközül szolgálnak majd az ifjuságnak arra, hogy megvalósítsa csodálatos és szép célkitűzéseit.”

Nyilatkozik a H. csoport tagja

A Curentul közlése szerint a keddi pártvezetőségi ülésen a többségi képviselők egy nagy csoportja mozgalmat kezdeményezett, melynek céljait emlékiratban fogják a kormány és a párt elnökének felterjeszteni. Az emlékiratban a többségi képviselők azt kívánják, hogy a kormány intranzigens na-

cionalista programot tegyen magáévá, amelyet azonnal ültessen át a gyakorlatba. A H. csoport egyik vezetője a kérdésben a következő nyilatkozatot tette:

— A H. csoport teljes támogatását nyújtja a kormánynak, melynek meg kell valósítania a mai időkben szükséges nemzeti követelményeket. Tanulmányozni kell azokat a szükségleteket, amelyekre a román-ságnak jogai vannak és a kormány kötelessége, hogy hagyományos politikájának vonalán ezeknek a lényegbe vágó követelményeknek is eleget tegyen. Ionel Bratianu kormányzati művének ékesen szóló példája kívánja meg a megvalósításnak ezt a módszerét és a radikális megoldásokra a kellő bátorságot.

A demokratikus rendszer maradványai megőrzésének követelése mellett a H. csoport elkerülhetetlenül szükséges-

Még mindig folyik a harc Oviedo birtokáért

A kormánycsapatok tegnap tovább nyomultak Oviedo belseje felé. A felkelők elpusztítottak egy gázgyárat

Gijonából jelentik, hogy Buenavista és San Lazaro körzeteiben a felkelők ellentámadásba mentek át, amit azonban a kormányerők, melyek a Panto l'Olivaros magaslatait tartják megszállva, visszaverték. A kormánycsapatok tegnap elfoglalták az ellenséges állásokat San Olaidionál, amely a hasonló nevű falut uralja és az Escamplero felé vezető utat.

A Havas jelenti Bilbaóból, hogy a kor-

kertelenül. A felkelők repülői ma bombázták a Flit-mérgesgázgyárat Tarragonaban és azt elpusztították.

Ellentétek a benemavatkozási bizottságban

Londoni jelentés szerint a benemavatkozási bizottság hétfői ülésén a Spanyolországban harcoló idegen önkéntesek visszahívásának kérdését tárgyalták. Olaszor-

Betegség esetén először a lázat kell leküzdeni!

— „39 fok!
— „Mit tegyek doktor ur?”
— „Alkalmazzon egy Carmol*-os bedörzsölést, és megszabadul a láztól.”

* Carmol a legjobb bedörzsölő szer meghűlések, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ara üvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

mányerők tegnap lassan továbbnyomultak Oviedo belseje felé. A kormányerők által elfoglalt fegyvergyárban tűz ütött ki.

Az „Echo de Paris” londoni jelentése szerint az angol fővárosban vállalat alakult nyolcvan francia mintájú nehéz bombavető repülőgépre megrendelésére. A gépeket a valenciai kormány részére akarják szállítani, de a kiviteli engedélyt a vásárlók egyelőre Kelet-Európába kérik. A vállalat vezetője, egy spanyol áliampolgár, harmincezer fontot ajánlott fel ha a kiviteli engedélyt még március 5-ig megkaphatja.

A felkelők vezérkarának jelentése szerint az északi fronton Oviedo körül a kormány több rohamát visszaverték. A madridi arcvonalon a kormánytól a felkelők hűz átszótktek azt állítják, hogy a jaramai és madridi körzetekben a kormányerők hatalmas vereségeket szenvedtek. A sebesültek száma 12 ezer, a halottaké kétezer. A granadai fronton az ellenség Orgina körzetében próbálkozott támadással, de si-

Hülesnél, Influenzánál
Láznál

TESTA
CSILLAPÍT AZONNAL

FIGYELJEN! ATABLETTÁT KAPHATÓ MINDENKUTI

nek tartja az intranzigens nacionalista szellem táplálását,

mely mai állami berendezkedésünk liberális strukturáját belső tartalommal fűtse át. A liberális párt, mely mindig az idő szellemében haladt, napirendre kell, hogy tűzze a nemzeti kérdést és haladéktalanul meg kell annak problémáit oldania.”

A továbbiakban újra multjára hivatkozik a nyilatkozat. Ehhez fűzi a Curentul a fentemlített véleményét, mely szerint a H. csoport a „numerus proporcionalis” megvalósítását fogja követelni a gazdasági és szellemi élet egész vonalán.

Mindezekhez hozzá kell tennünk az angol lapoknak azt a véleményét, hogy a kormány rendcsinálási intézkedései még hangsúlyozottabb jobboldali irányzat kezdetét jelentik Romániában.

szág, Németország és Portugália kérték, hogy az ügyet tárgyalják együtt a spanyol küzdőfelek pénzügyi támogatásának eltiltásával és a valenciai kormány által külföldre küldött arany fel nem használhatóságának kérdésével. A tárgyalást pénteken folytatják. Ujabb nehézséget okoz az, hogy Németország az ellenőrzési költségekből reá eső részt csak német márkában akarja fizetni. Valószínűnek tartják, hogy a felmerült akadályok miatt az ellenőrzés életbeléptetése halasztást fog szenvedni.

London, március 3. (Rador.) A kormány tagjai ma szokásos heti értekezletüket tartották, amelyen résztvett lord Plymouth külügyi államtitkár, a benemavatkozási bizottság elnöke is, aki jelentést tett a kormánynak a bizottság munkálatairól.

Bírósági ítélet megfosztotta Totisz Rezsőt egy 19 évvel ezelőtti vásárolt palotájától

1919-ben a magyar belügyminisztérium már nem hagyhatott lóvá házvásárlást. Kártérítést nem ítélt a törvényszék, de perköltségekre kötelezte Totisz Rezsőt

Timisoara, március 3. (Az Uj Kelet tud.) Evek óta húzódo tulajdonjogi perben hozott ítéletet szerdán a timisoarai törvényszék. Annak idején az egész országban nagy fel-tűnést keltett, hogy a városi tanács tulajdonba vette át Totisz Rezső gyárigazgatónak egyik nagyértékű ingatlanát, amelyet Totisz 1918-ban még a magyar impérium alatt a várostól megvásárolt. A városi tanács azzal az indoklással vette vissza minden kártérítési igény megtagadásával az épületet, hogy a Totisz és a város között annak idején megkötött üzleti tranzakciót a magyar belügyminisztérium 1919 februárjában, tehát a román okkupáció után ismerte el.

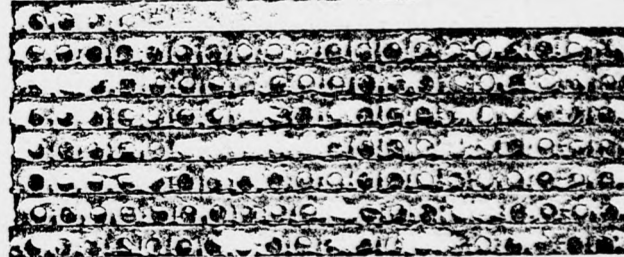
Totisz Rezső fellebbezett az intézkedés ellen és a timisoarai törvényszéket már hosszú idő óta foglalkoztatja a nemmindennapi érdekességű ügy. Egy hónappal ezelőtt már tárgyalásra került a per, melynek során a város jogi képviselői azt az érvelést fejtették ki, hogy Totisz 1918 nyarán vette meg a házat a várostól, mely az adásvételi szerződést jóváhagyás végett a magyar belügyminisztériumhoz terjesztette fel. A szerződés jóváhagyása 1919 februárjában érkezett le Timisoarara. Miután az alabaiulati gyűlés már 1918 december elsején kimondotta Transzilvánia és Banatnak Romániához való csatlakozását, a magyar belügyminisztérium 1919-ben hozott határozata nem lehet érvényes.

Ezért az adásvételi szerződést semmisnek kell tekinteni és a házat vissza kell származtatni a város tulajdonába.

Ezzel szemben Totisz ügyvédjei azzal érveltek, hogy az adásvételi szerződés 1918-ban jött létre, a város és Totisz Rezső a vételt már perfektuálta és csak a belügyminisztériumi jóváhagyás hiányzott az ügylet végleges befejezéséhez. Ezen felül

a román okkupációt ténylegesen csak a román hadsereg bevonulásától lehet számítani, ez pedig 1919 nyarán történt meg. A fogas kérdésen egy teljes napon keresztül tanácskozott a törvényszék, melynek tagjai között az ügy megítélésében nézeteltérések merültek fel. Ezért a tanácsot háromtagúvá egészítették ki és ez szerdán hozott ítéletet.

A törvényszék elutasította Totisz Rezső fellebbezését és megállapította, hogy az 1918 és 1919-ben kötött adásvételi szerződés semmis. Totisz a kártérítési igénnyel is elutasította és 50.958 lej perköltség megtérítésére kötelezte.

A higiénia esodája!

amely minden más gumit háttérbe szorított, az új, garantált és feltétlenül megbízható, selyemvékony, nem érezhető: PRIMEROS BRILLIANT EXTRA PRIMISSA.

SPORT

A vasárnapi teljes forduló során az Univeritate az FC Rapiddal, a Viktoria az Unirea Tricolorral játszik
Vasárnap kezdődik az Északi C) Liga bajnokság is

Cluj, március 3. (Az Uj Kelet tud.) Az előjelek nem csalnak: a Nemzeti Bajnokság küzdelme ezidén valóban zökkenők nélkül nyer lebonyolítást. A program szigorú tartása érdekében minden intézkedés megtörtént és vasárnaponként teljes fordulót játszanak. Másik üdvös elhatározása volt a szövetségnek, hogy szigorúan felügyeljenek a mérkőzések sportszerű lebonyolítására. Különösen a játék elfajulására való felügyeletet ajánlotta a szövetség a játékvezetők figyelmébe, akiket szigorú szankciók — esetleg felfüggesztés — terhe mellett kötelezett arra, hogy a brutálisan játszó játékosok ellen járjanak el, míg a Nemzeti Bajnokság bizottsága a maga részéről alkalmazzon olyan szankciókat, amelyek az utóbbi időkben elharapódzott kíméletlen játéktípusnak gátat vessen. Nos ezirányban is öröndetes javulás mutatkozik. Az első fordulón történt durvaságokat az illetékes főurak szigorúan szankcionálták, így a clujli Univeritatea—Gloria mérkőzésen történt kiállításokat: Szaniszlót egy hónapra, Davidot egy hétre, Varjassyt egy hónapra felfüggesztették fel.

A vasárnapi program és a játékvezetők névsora a következők:

Bucurestiben Venus—Chinezul, vezeti M. Petrescu, FC Rapid—Univeritatea, Tica Iliescu.

Clujon Victoria—Unirea Tricolor, Macian Arad.

Aradon AMEFA—CAO, Costel Radulescu Bucuresti.

Timisoaran Ripensia—Gloria, Petre Vasile.

Oradean Crisana—Juventus, vezeti Stanciu Aurel Cluj.

Az Északi C) Liga programja

Az Északi C) Ligában a tavaszi szezon vasárnap kezdődik. Az első napon egy mérkőzés szerepel a programon: Clujon UEC—CAC. A tavaszi program a következő:

Március 7: UEC—CAC.

Március 14: Barkochba—Vestul Satumaren (öszről elmaradt), CFR—Ceramica Clujon.

Március 21: CS Salonta—Oradeai CFR Salontan, Barkochba—Tricolor Satumaren, Vestul—Maramures Oradean, CFR—Industria Sármei Clujon.

Március 28: CFR—Barkochba Oradean, Maramures—Salonta Sigheten, Tricolor—Vestul Baiamaren, CFR—Ariesul Clujon, UEC—Ind. Sármei Campia Turziin.

Április 4: Vestul—Barkochba Oradean, Maramures—CFR Sigheten, Tricolor—Maramures Baiamaren, CAC—CFR és UEC—Ceramica Clujon, Ariesul—Ind. Sármei Turdan.

Április 18: Vestul—Salonta Salontan, Barkochba—Maramures Satumaren, Tricolor—CFR Oradean, Ariesul—Ceramica Turdan, UEC—CFR Clujon, CAC—Ind. Sármei Campia Turziin.

Április 25: Ceramica—Ind. Sármei Bistrihan, CAC—Ariesul Clujon.

Eliás Katz Palesztina olimpiai edzője lett. Eliás Katz-ot, a párizsi olimpia akadályversenyében harmadiknak helyezett kiváló finn zsidó futót meghívta a palesztinai atlétikai szövetség olimpiai edzőjének és a finn-zsidó futó el is vállalta a tisztséget.

Owens — klárínótos. Jesse Owens, a berlini olimpia hőse, aki profi lett és az utóbbi időben busás fizetésért atlétikai versenyeken vett részt, ezúttal sokkal jövedelmezőbb utat kezdett meg: mint egy néger dzsessz-zenekar karmestere és klárínótos a végigjárja az Egyesült Államok nagy városait. Ezért 250.000 dollárt kap Owens, ami már olyan összeg, amelyért még „egy Owensnek” is érdemes volt feladni amatőr-ségét. A tura befejezése után Owens viszszaér az Ohio-egyetemre, hogy ott befejezze tanulmányait.

Herbert—Baer pár nyerte a páros műkorcsolyázás világbajnokságát. Londonból jelentik: A páros műkorcsolyázás világbajnokságát a Herbert—Baer pár nyerte, 2. Pausin osztrák, 3. Cliff házaspár London, 4. Szekrényessy testvérpár magyar.

A CSMC közgyűlése. A clujli munkások sportegyesülete vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen a jelentések elhangzása után a következő vezetőséget választották meg: Diszelnök Chirila Victor dr, ügyvezető elnök Deutschek Géza dr, titkár Chendrean Joan, pénztáros Balogh Artur. Tekintettel arra, hogy a CSMC működésének 25. évéhez érkezett, a közgyűlés jubiláris versenyek rendezését határozta el.

SZÍNHÁZ·FILM

Ma a Jöjjön elsején bemutatója

Szinte feleslegessé válik minden dicséret, akkor, amikor egy darab színlapján ez a két szó van: Békeffy István és Stella Adorján.

A Méltóságos asszony szerzői kétségtele-nül a leghíresebb társzerzők a világon.

Legújabb vígjátékuk, a

Jöjjön elsején

Oriási sikerrel mutatkozott be Clujon a Siegler-társulat

Tomboló taps kísérte Sevilla Pastor látékát

Kedden este új jiddis színtársulat mutatkozott be Cluj zsidó közönsége előtt a katolikus gimnázium dísztermében, minthogy a Davila Színház színpada különböző kötelezettségek miatt nem állhatott az együttes rendelkezésére. A termet a közönség zsufolá-sig megtöltötte, éppúgy a tágas ruhatári helyiséget is, amelyet ebből az alkalomból egy-sítették a teremmel.

A társulat, amely M. Siegler vezetése alatt áll, már az első jelenetekben jólesően lepte meg a közönséget. Csupa színpadra való mű-vész, a jiddis színészek legjava, közöttük olyanok is, akiket előbbi együttesekből ismerünk: a két kitűnő komikus, Lidin és Kos-sowski. Gondosan öltözködő, jellegzetesen kimaszkirozott színészek ágáltak a kicsi színpadon, amit ügyes diszletezéssel illuzió-tkeltően tudtak megrendezni. A hangulat az első félórán egyre emelkedett és az előadás végéig megmaradt.

A darab — Dos Melamed — a legújabb amerikai jiddis drámairás terméke, aminek pátoszt az utóbbi esztendőik fájdalmas esemé-nyei kölcsönöztek, főleg a németországi zsidóüldözések.

Észak-Amerika egy kisebb városában, Ala-bamában a zsidók már kezdik felejteni nyel-vüket és hagyományait, amikor az európai zsidóüldözések magukra eszméltetik az öre-gbebetket. Elhatározták, hogy melamedot hoz-zatnak, aki a fiataltságot a régi zsidó szel-lemben fogja nevelni. Duved, a tanító, a ha-jón megismerkedik egy német leánnyal, akit jó „faji ösztönnel” megszeret, mert később kiderül, hogy a leány anyja zsidó volt, amit titkoltak előtte mindaddig, amíg drámai for-dulatot nem vett a szerelmi ügy. Amely ter-mészetesen happy end felé bonyolódik.

amely Budapesten már túl van a

századik

előadásán, még a Méltóságos asszony sikerét is felülmuta.

A mi színházunk ma este mutatja be ezt a hallatlanul mulatságos, ötletes vígjátékot, szorgalmas és gondos előkészületek után, forgószínpadon. Pénteken, szombaton és va-sárnap este is a Jöjjön elsején van műsoron.

Ertéke a darabnak, hogy amerikai keret-ben is velejéig zsidó. Akkor is, amikor a görbe tükröt mutatja. Egy kicsiny, hármas jelenetben láttuk a magunk fonákágát, ami-kor a község tagjai zsidó iskola számára való gyűjtés felől tanácskoznak. Shakespearei meglátással megrajzolt jelenet volt; a pár-beszédekben a zsidó közélet három típusának kivetítése: aki a közéletnek él, aki a köz-életből él és akit a hiúsága sodor a közügyek felé.

— Ün vos gibst dü?

— Ich? Ich gib an Ece!

— Te mit adsz? — kérdi a gyűjtőives a nagyhangú „kaltüertöl”. Hogy en mit adok? — feleli. En adom a jótanácsot!

Nagyon hatott ez a jelenet. A közönség érezte, hogy nálunk éppúgy, mint a messze Amerikában, más köntösből is mennyire hasonlítanak egymásra az emberek!

Sevilla Pastor játszotta a melamedot. Kis-termetű, végtelenül finom jelenség, meg-megnemesült humorral. Éneke ritmus és zsidó bensőség. Játéka magasan művészi. Ahogy első jelenésorok fejét kidugta az autóbusz ablakából, máris megteremtődött a lelki kontaktus közötte és a publikum kö-zött. Táncait, kupléit, egyes kiszólásait tom-boló taps kísérte. Partnere, Erna Siegler kel-lemes énekhangjával és pompás megjelenés-vel nyerte meg a közönség tetszését. Kos-sowsky a farmer Salamon Natan szerepében, Lidin, mint házaló nyugottak nagyon kacag-tató, izes alakítást. M. Pastor (aki a darab második része előtt rendkívül szimpatikusan ismertette társulatának művészi teljesít-ményeit) snájdig, tempós játékkal tünt ki, míg Sieglerné asszony nagyon kellemes és természetes humorral játszotta meg a mela-

Olyan borzalmasan fáj a lábam...

hogy papu-csot kellett huznom, amikor a piacra mentem.

Az emberek nevettek rajtam
A gyukszemektől, feldörzsölésektől és fel-repedezésektől annyira magdagadt a lábam és olyan nagyon fáj, hogy borzalmas kínok nélkül nem tudtam cipőt huzni. Csak aki annyit szenvedett, mint én, tudja elképzelni, hogy milyen nagy boldogságot jelentett számomra egy egyszerű és könnyű szer felle-dezése, amely, ugyszólván azonnal véget vetett szenvedéseimnek. Egy barátom velet-ve el a Saltrates Rodelles oxigénes gyógy-fürdő mágius hatását. Három percnél rövi-debb idő alatt — mindjárt az első kísérlet után — a gyulladások és daginatok teljesen eltűntek: a gyukszemek annyira felpuhul-tak, hogy pusztá kézzel eltávolíthatam őket gyökerektől. Most elegáns cipőben járok és kényelmesen sétálok egész nap.
A Saltrates Rodell, szívatosság mellett kap-ható minden gyógyszertárban és drogeriá-ban, jelentéktelen árárt.

medl anyját. Megkapó volt M. Siegler igaz-gató játéka a német származású zsidó asszi-miláns szerepében. Silber asszony néger ce-lédánya rendkívül eredeti alakítás volt. Ki-sebb szerepekben jól hozzáigazodtak az együttes játékaikhoz: Lotty Silbermann k. a., Kossowska asszony és I. Goldenberg.
Az ötletes, temperamentumos zsidó moti-vumú zenét maga a komponista I. Son Polla-kov dirigálta. A közönség lelkes hangulatá-ban a befejező dalokat együtt énekelte a színészekkel.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelligés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékei ve van.

Konyhabutorok a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben igen olcsón kap-hatók a Str. Barițiu 10 alatti asztalos-műhelyben.

וור ווען טיכטיגען מלמד ירש מרבים דער צויליק דאס שמונת דער געמינדע ח"ק אונד סקו איבערנעמען וואלי מאנשאיינאמען צירקא 2000 לעי אבטריטעלד 5000 לעי ארט ער-פארדערט.

Comunitatea izr. orth. ICLOD jud Someș

Vilma fűzőszalon, Déri szörmeüzlet felett, str. Memorandului 3. Oriási választék anyagokban, kész fűzőkben melltartók, gyógyfűzők stb. Olcsó árak, bécsi modellek.

ב"ה
דיא חלמוד תורה בראשון ווען איינען מלמד פיר גמרא חומש-רשי אונד דורקיי אפערטע ביו ר"ח ניסן ה'תשל"א
Primabin D. Sperber Brasov,
Str. Castilului 64.

Pálinkafőzésre alkalmas seprút és rom-lott bort vennék, nagyobb mennyiségben is. Weinberger Jónás Dej, Str. Somcutului 17.

Nyelvszakos egyetemi hallgatók közép-és elemi iskolai tanulók oktatását vállalja. Tanít román és francia nyelvet, valamint kezdőknek angolt és németet. Megkeresések „Nyelvszakos” jellegre a kiadóba kéretnek.

Hölgyek figyelmébe! Princess fűző bál alkalomra legprecízebben a legújabb szisz-tém szerint a Sonderling-szalóban készült. Regele Ferdinand 3.

COLECTURA OFICIALA

amelynek az egész országban vannak eladási irodái, a

13. SORSJÁTÉK

sorsjegyeinek az eladását megkezdte
EGÉSZ SORSJEGY 800 LEI
NEGYED SORSJEGY 200 LEI

Az előző sorsjátékok alkalmával a COLECTURA OFICIALA minden osztályában

MILLIÓKAT

osztott szét. Vásároljon bizalommal sorsjegyet a COLECTURA OFICIALA-nál.

Falvakban

kérjen sorsjegyet a levélhordótól. A falusi postahivatalok sorsjegyárudája eddig számos
2.000.000, 1.000.000
leif és egyéb nagy nyeresémet fizetett ki.

A COLECTURA OFICIALA HELYI FIÓKJA.
Cluj, Str. Regina Maria 46.

LOBAGOLA

EGY NÉGER ZSIDÓ ÖNÉLETRAJZA

LOBAGOLA MESÉI

Hogy az én hazámban a nép milyen általános életelveket követ, mit tart jónak és mit tart rossznak, hogyan magyarázza meg a bennünk körülvevő dolgokat, arról ezer és ezer népmese szól, azokhoz hasonló, amelyeket az előbbi fejezetekben megírtam. A következő néhány még világosabban beszél minderről.

Az árulás méltó jutalma. A majmok és a vadász

Egy nap néhány majom elhatározta, hogy kirándul, hogy jó mulatságot csapjon. Az egyik így szólt:

— Keressünk egy embert! — de a többség eleinte ellenezte, mert minden majomnak és a majomtörzsnek szegényére válik, ha dolga akad emberi lényvel. De végül is a majom rábeszélte a többi, hogy keressenek egy embert, már csak a tréfa kedvéért is. Megegyeztek abban, hogy előbb jól kimulatják magukat és azután ott, ahol találták, megölik.

A majmok futottak, nevettek, ugráltak, hengerbuckáztak hol ezen a fan, hol azokon az indákon, hol pedig más fán, Nagyom, nagyon élénkek voltak. Hirtelen azonban egy fiatal majom, aki éppen egy magas fa ágáról akart leugrani, farkánál fogva beleakadt egy faág villájába és bennszorult. Mindnyájan tudjuk, hogy a majmok nagyon gyávák, rögtön visitanak, amint bajbakerülnek és még meg sem kísérik, hogy kijussanak belőle; és mindig rászorulnak arra, hogy más segítse ki őket. Így most is siránkozni és visítani kezdtek. Néhányan már el akartak menekülni és otthagyni testvérüket, de ettől mégis visszatartotta őket a félelem, hogy mi történik velük, ha a farkához testvérük nélkül térnek vissza. Nagy pácban voltak.

Az egyik majom azt tanácsolta:
— Vágjuk le a farkának azt a darabját, amely bennragadt!

— Ne! Ne! — hangzott rögtön az általános kiáltás, nem mintha társukat meg akarták volna kímélni a fájdalomtól, hanem mert a szegény majom, ha levágják a farkát, az emberhez lett volna hasonlatos és ez olyan szegény volna, olyan borzasztó, hogy az egész csorda soha többé tudni sem akarna róla.

Mialatt azon tanakodtak, hogy mi történjék testvérükkel, ropogni hallották a füvet és egy pillanattal később megjelent egy ember. Első gondolatuk az volt, hogy megrohánják, megfogják és megölik, de a majom, amely farkánál volt fogva, azt mondta:

— Nem, ne tegyétek ezt! Ez nem szabadít meg engem, de talán ha jó szíveddel hozza, az ember kiszabadít szorult helyzetemből.

Leültek hát és vártak és nézték, hogy a bika (az ember) mit csinál. Nemsokára az ember a közelükbe érkezett és ő megkérték, hogy legyen olyan szíves és szabadítsa ki testvérüket.

A vadász — mert az az ember a madaraknak csapdát állított föl — azt mondta a majmoknak, hogy ha megmenti a testvérüket, talán azzal viszonzózzák a jószágát, hogy megölik. A majmok biztosították róla, hogy ilyesmit ők nem követnek el, sőt megígérték azt is, hogy soha többé nem támadnak meg egy falut. Ekkor az ember kiszabadította a majom farkát és a majom igen hálásnak látszott ezért.

A vadász faluja ott volt a szomszédban és a vadász nagyon éhes és fáradt volt, hát hazament, de előbb barátságosan elkészöntött a kedves majmokkal.

De a majmok gazságot forraltak és kis távolságra követtek lépéseit. És mikor falujához érkezett, mind rárohantak és megragadták. A szegény vadász könyörgésre fogta a dolgot, hogy kíméljék meg az életét, mert nagy családja várja őt odahaza, de a majmok visszavonultak az erdőbe és azt mondták neki, hogy kiszolgáltatták a főmájomnak, aki biztosan megöli és övék lesz a dícsőség, hogy elfogták.

Amikor a vadász megbizonyosodott a majmok szándékáról, hirtelen tervet eszelt ki, hogyan szabaduljon meg tőlük. Mindenki

tudja, hogy a majom milyen félnék állat, hogy mindentől megijed és ezért a vadász arra kérte őket, hogy vezessék a legközelebbi csapdához, melyet felállított, mert abban egy csinos kecske esett foglyul és ő a zsákmányt szívesen megosztja velük. Mikor a csapdához értek, a vadász egy másik csapdába csalta őket, amelyet nem vettek észre, Amikor látták, hogy nem szabadulhatnak ki, kegyelemért rimázkodtak, de a vadász rájuk sem hederített és ott hagyta őket. Később, mikor visszatért, csak csontjukat találta meg, mert a keselyűk felfalták a majmokat. Jó tettért jót várj.

Az alsóbbrendűekkel való helyes bánásmód. Az oroszlán és a zebra

Egyszer volt, hol nem volt, egy oroszlán cserkészett az erdőn át és egy eltévedt zeberrára talált. Az oroszlán sohasem szerette a zebrát, talán mert azt gondolta, hogy a zebra csinosabb, mint ő, így hát megörült, amikor bajban találta a szegény párat. A zebra se állhatta ki soha az oroszlánt, mert gyávának és hencsegőnek tartotta.

Mikor az oroszlán megkérdezte a zebrától, hogy mi baj, a zebra azt mondta, hogy eltévedt, mert tulságosan messze ment, hogy meglátogassa néhány barátját. Az oroszlán hangosan nevetett és így szólt:

— Hazudsz, mert tudod, hogy megfogtalak és amint ez illik is, félsz tőlem, mert tudod, hogy én vagyok minden állatok királya. És most, hogy lásd, hogy fölöttem álló vagyok, megmutatom neked, hogy milyen könnyű dolog egy jó nyagot harapni beléd, amit meg is érdemelsz, mert nem kértél tőlem engedelmet, hogy az én erdőmben sétálj.

Erre a zebra sirva fakadt, könyörgött, de az oroszlán csak nevetett és a zebra mellé lépve mancsával jól felpofozta. A zebra sirt, jajgatott, de az oroszlán ráripakodott:

— Fölösleges dolog, hogy siránkozol, mert úgy sem segít rajtad senki, mert ha valaki akarna is, majd megmutatom neki, hogy ki az az ur! Most pedig megöllek, hogy példát szolgáltass ostoba népségednek, amely az én engedelmem nélkül csatangol itt fel-alá.

De egy ugrással ott termett egy leopárd és mielőtt az oroszlán félreugorhatott volna, a leopárd már hegyiben volt és csunyán megharapta. Az oroszlán ekkor a zebrahoz fordult, hogy kérje meg a leopárdot, hogy könyörüljön meg rajta és hagyja életben. A zebra csak ennyit mondott:

— Ha te vagy minden állatok királya, akkor egyszerűen elrendeled neki, hogy bocsásson el és ő biztosan így is fog tenni. De ha nem te vagy a főnök, akkor vedd el a büntetésedet, halj meg és szolgáltass példát minden fajtádbelinek, hogy ne éljen vissza az alsóbbrendűekkel.

A leopárd erre azt mondta:
— Helyes a szó, zebra. Hagyj minket magunkra!

És a leopárd megölte az oroszlánt.

Részvét és a rossztejt büntetése. Az elefánt és az óriáskigyó

Egy nap óriáskigyó csavarodott egy inda köré. Az elefánt épp arra járt és már hatalmas ormányával le akarta törni az indát. Azt tudjátok, hogy a kigyó tehetetlen, ha egy inda köré csavarodott, mert így akárki is könnyen eltörheti a hátgerincét. Így hát teljesen az elefánt kegyelmétől függött a kigyó élete.

A kigyó könyörgésre fogta a dolgot, kegyelemért esengett és megígérte az elefántnak, hogy amikor csak akarja, megvédi és rendelkezésre áll. A kigyó még hozzátette, hogy az elefánt gondoljon arra, hogy a kigyónak kicsinyei vannak, akiknek gondját kell viselnie és így szegény volna az elefánt-ra és egész törzsére, ha a drága kicsiket megrabolná apjuktól.

Az elefánt azt mondta a kigyónak, hogy sohasem érdemelt részvétet senkitől és megkérdezte tőle, hogy gondolt-e azoknak a drága kicsinyeire, akikre valaha is rácsavarodott. „Mégcsak arra sem ártál időt senkinek, hogy kegyelemért könyörgjön, úgy mint én most neked adok; mert mégis kíván-

csi vagyok, hogy mivel érdemelnél ki részvétet?”

Az elefánt még hozzátette: „De mégis, hogy lásd, kivel van dolgod, megkegyelmezzek neked, ha gyorsabban lecsavarodol és hullsz le a földre, mint amilyen gyorsan én felemelem az ormányomat, hogy téged le-szedjelek és összetörjelek.”

És mialatt az elefánt csak ki is mondta ezeket a szavakat, a kigyó hirtelen lezuhant a földre és szorosan rácsavarodva az elefánt lábára, nagyot nevetett és így beszélt: „Nos hát, Elefánt ur, kényre kedvre az enyém vagy és mert te mondtad, hogy nem ismerek részvétet, meg kell halnod!”

És a kigyó nekilátott, hogy az elefánt gyomrába marjon, de az elefánt nagy nyu-

gódtan kiszabadította egyik lábát és minden erejével és súlyával a kigyó hátra lépett. A kigyó jajveszékelt, lecsavarodott az elefánt másik lábáról és újra rimázkodni kezdett, de az elefánt egyszerűen rálépett a kigyó fejére és kiszorította belőle az életet. És csak ennyit mondott: „Aki nem ismer részvétet, annak nem jár ki részvét!”

Szólj igazat. Versenyfutás egy kigyó és egy leopárd között

Egy nedves napon közvetlenül az esős évszak után egy leopárd véletlenül befutott a szarvasviperaék fészkebe. A kigyók nevettek, kiáltoztak örömmükben, mikor látták, hogy a bátor leopárd ilyen ügyetlen zavarba jutott.

Az egyik kigyó így szólt:

— Mondd csak, Búszke Leopárd ur, hogy érzed magad ebben a furcsa társaságban? A leopárd, amely sohasem gyáva, bárha itt minden ellene volt is, így felelt:

— Bizonyára úgy érzem magam, ahogy ez számomra rendeltetett. Tudhatjátok, hogy nem szívelem mindenkinek a társaságát. De nem foghatjátok rám, hogy olyan kellemetlen társaság volnék, mint az oroszlán, vagy akár a majom. Mindig jó cimborá voltam. És nagy vita támadt a kigyók között, hogy mi történjék a leopárdal, engedjék-e útjára, vagy öljék meg? Egy öreg kigyó a leopárd védelmében szólalt fel és ezt mondta:

— Legalább adjunk módot a derék fickónak, hogy elnyerhesse az életét, hiszen véletlenül került bajba, nem maga kereste a veszedelmet.

Megegyeztek abban, hogy egy fiatal kigyó versenyt fog futni a leopárdal. Ha a leopárd veszít, visszajön és megadja magát, de ha a leopárd nyer, nemcsak hogy szabadságát nyeri vissza, hanem fel is falhatja a kigyót, amely elvesztette a versenyt.

Megkezdődött a futás és száz az egyhez fogadták a kigyó győzelmét. Olyan biztos volt a leopárd diadala. De a leopárd, mikor látta, hogy annyira előnyben van a fiatal kigyó fölött, könnyelmű lett és a legnehezebb utat választotta. Utközben aztán véletlenül egy zebra került eléje. Nagyon éhes volt, mert sokáig időzött étlen-szomjan a kigyók körében és ezért elhatározta, hogy megeszi a zebrát. A zebra eliramodott, ő a szegény állat után vetette magát és jó nagy utat kellett megtennie, hogy utolérrje.

Ezalatt a fiatal kigyó gyorsan kuszott árkon-bokron át, hogy annak módja és rendje szerint megnyerje a versenyt. A leopárd hosszan és kiadósan lakmározott, jót is

aludt a lakoma után és amikor a célhoz ért, ott megállt és várt és azt hitte, hogy megnyerte a versenyt, aminek a tetejébe még egy jó, ifjú kigyó izes csemegefalatja is kijut neki.

De legnagyobb meglepetésére a fák közül elrejtve egyszerre csak lepottyant előtte a kis kigyó és annyira megijesztette a leopárdot, hogy megfordult, elrohant és soha többé nem tért vissza, ahogy azt megígérte.

Amikor az öreg kigyó meghallotta, hogy mi történt, így szólt:

— A jó öreg leopárd azt mondta, hogy nem gyáva és hogy jó cimborá. De én nem ilyenek látom. Közönséges hazug, ami egyet jelent a gyávával, mert fél beismerni az igazságot!

Ostoba, aki többre vállalkozik. Hogy csapta be a gazella a leopárdot

Egy nap, mikor a leopárd éppen az itató-nál volt, odajött a gazella is, hogy szomját oltsa. Mindenki tudja, hogy a leopárd nem szeret senkivel együtt inni és lehetőleg elkerüli más vadállatok társaságát. Annnyira felbosszantotta a vakmerő gazella szemtelensége, amellyel oda mert állani a bátor leopárd elé, hogy Leopárd ur be se fejezte ivását.

Szegény gazella nagyon szomjas volt és eszé ágában sem volt, hogy milyen veszedelmes tette ki magát, amíg csak a leopárd nem szóított hozzá. Amikor meghallotta a leopárd hangját, megfordult, hogy elszaladjon, de a leopárd utána kiáltott, hogy álljon meg és azt mondta, hogy ne féljen, nem esik bántódása. Elmesélte, hogy felesége tisztelőre nagy lakomát csap, mert felesége csupa híméből örvendeztette meg. Azt is mondta, hogy a felesége nagyon szeretné, ha a gazella megtisztelné lakomájukat.

Persze mindez hazugság volt, mert a leopárd csak magához akarta csalni a gazellát, meg akarta hívti beteg feleségéhez, bár viszont aztán hirtelen rárohanni és felfalni. A leopárd ugyanis nagyon szerette a gazellahúst, jobban, mint a majompecsenyét, bárha a majomhús is nagyon édes és vannak, akik azt tartják, hogy a legjobb minden husok között.

A gazella azt mondta, hogy szomorúsággal hallotta az újságot, hogy Madame Leopárd még mindig gyengélkedik, bár viszont vigasztalan hatott rá az, hogy Madame Leopárd nagyszerű fiucsemetéknek adott életet. Azt is mondta, hogy boldogan eljön a lakomára és megkérdezte, hogy mikorra várják?

A leopárd már torkában érezte a gyönyörteli falatot és majd meghalt örömben a megílvás elfogadásának hallatára. Azt mondta, hogy másnap, ivás után várják vendégül a gazellát. Azután ugrándozva indult hazafelé, szinte megfledkezett arról, hogy most is megehetne volna a gazellát és azt mondta magában:

— Jobban esik majd, ha egy kicsit várok, kiznom kell a csemegegére.

A gazella egész idő alatt tudta, hogy a leopárd be akarta csapni őt és most azon törte az esztét, hogy valami jó tervet eszeljen ki, amellyel ő csapja be az ostoba leopárdot, aki mohóságában a jó falatra már előre nyaldossa a talpát. Azt gondolta, hogyha elnéz leopárdékhöz, mielőtt Leopárd hazajön, megtudja, hogy van-e szó lakomáról, hogy a leopárd igazat mondott-e? De aztán mégis úgy döntött, hogy csak másnap megy el, de majomnak öltözik. Szert tett egy majombőrre és azt magára öltve leopárdékhöz indult.

A leopárd odahaza volt és jó étellel várta a gazellát, mert — mint mondta — kedvében kell járnai annak, aki halála előtt áll. Amikor felpillantott és meglátta a majmot, nagyon dühös lett, mert nem majmot várt, hanem kedves ételt: a gazellát. A majomnak vélt gazellából enni sem akart, hanem egyszerűen megkérdezte tőle:

— Mit keresel itt?

A majomnak vélt gazella így felelt:

— Éppen most találkoztam a gazellával, aki elújságotla nekem bántatodot és örömdet és én eljöttem, hogy veled sajnálkozzam és örüljek.

A leopárd mindenféle jó falatot rakott a majom elé és a majom jól teleette magát. Mielőtt még befejezete volna lakomáját, a leopárd elsurrant, hogy felkeresse a gazellát és megegye, azután visszajöjjen és ugyan-csak felfalja a majmot is.

De a leopárd sehol sem találta a gazellát és amikor visszajött, sehol sem találta a majmot. Minden drága ételle is elfogyott! Roppant dühös lett.

Amikor másnap megint az itatóhoz ment, ott találta a gazellát és megkérdezte tőle, hogy miért nem jött el hozzá? A gazella mindent elmondott neki és azzal fejezte be, hogy nagyszerűen lakmározott nála, azután faképnél hagyta. Mondókáját így fejezte be:

— Leopárd ur, ha máskor be akarsz csapni valakit, ügyelj előbb arra, hogy ne csapd be önmagadat!

Vége.

Ki fizeti meg az ujság árát, az olvasó, vagy a hirdető?

Az „Economist” szenzációs riportja az angol sajtó ár- és propaganda-politikájáról

Napjaink állandó témája a sajtó. A közönség ugyyszólván tájékozatlan különösen a sajtógazdasági kérdésekben. Az alábbiakban beszámolunk Anglia ujságiparának helyzetéről. Ha meggondoljuk, hogy az angol sajtónak a világ leghatalmasabb nyelvterülete áll rendelkezésére, míg például Romániában tizenhatszáz millió főre tehető az ujságipar piaca, érdekes összehasonlításokra nyílik alkalom és fogalmat alkothatunk arról, hogy a mi aránylag is kispéldányszámú lapjaink költségvetésében milyen szerepet játszanak az egyes bevételi tételek.

Az „Economist” érdekes cikksorozatát közöl az ujságüzemekről. Különösen azokról a változásokról, amelyek az angol sajtóban történtek a háború óta. A lap sok új érdekességet közöl a hatalmas angol sajtó belső viszonyairól, átalakulásairól és ezek az adatok méltán számot tarthatnak az érdeklődésre.

A sajtó négyféle szolgálata
Az angol sajtó a háború óta alapos változásokon ment keresztül külső formában és az átalakulás alól még a legkonzervatívabb napilap, a Times sem vonhatta ki magát. A változások lassan történtek, úgyhogy alig vette észre azokat a legfigyelmesebb olvasó is. A külső változások természetesen a nagyarányú belső változások kifejezései. Az „Economist” véleménye szerint a mai sajtó négyféle szolgálattal tesz a közvéleménynek:

1. Közli az újdonságokat,
2. véleményt mond az eseményekről,
3. kommentálja az eseményeket, magyarázatot és felvilágosítást ad,
4. gondoskodik olyan közleményekről, amelyek az olvasóközönség szórakoztatására szolgálnak.

A háború utáni újítások
A háború előtt csak az első két pont, az újdonságok közlése és véleménymondás volt előtérben az ujság szerkesztésben. A háború utáni első évtizedben kezdett elhatalmasodni az angol sajtóban — ugyanugy, mint a kontinentális sajtóban is — a szórakoztató olvasmány. Ez az irányzat főleg a népszerű lapok szerkesztőségéből indult ki.

Jelenleg főleg a felvilágosítás és magyaráztatás terjeszkedik egyre a napilapok hasábjain.

A milliós példányszámban megjelenő angol lapok szerkesztőségeiben a szakértők egész testülete ül, hogy minden egyes eseményről nyomban szakszerűen és részletesen tájékoztathassák az olvasót. Ez természetesen csak az oldalszám emelésével vált lehetségessé. Az „Economist” megállapítása szerint a nagy angol lapok az elmúlt évtizedben néhány oldalal növelték terjedelmüket.

Howan akvirálnak az angol lapok
A háború után Angliában is kezdetét vette az egyesítési folyamat, de 1930 óta, amikor utoljára a Daily News és a Daily Chronicle egyesült, nem történt több koncentráció az angol sajtóban. Legfőbb más formában, oly módon, hogy a nagy londoni népszerű napilapok példányszáma igen nagy mértékben emelkedett, viszont a vidéki lapok példányszáma csökkent. A tíz nagy nemzeti reggeli lap hét és fél százalékkal növelte meg olvasói táborát, ezzel szemben harminc nagy vidéki lap öt és fél százalékkal kisebb példányszámban jelenik meg. Az előfizetők megszerzésében a legnagyobb szerepet a személyes akvirálás

játsza Angliában. Ez a módja az előfizetők gyűjtésének azonban rendkívül költséges és így a nagy népszerű lapok között megállapodás jött létre, hogy a propaganda eme módját valamennyien abba hagyják. A Daily Herald azonban áttörte ezt a megállapodást és azóta valamennyi nagy lap visszatért a személyes akvirálás módszeréhez. Az esti lapok szintén sokat veszítettek olvasóik számából, amit az „Economist” azzal magyaráz, hogy e lapok nem üzik a „canvassing”-ot, vagyis a személyes toborzást.

A vasárnapi lapok
Vannak egyéb eszközök is, amelyek nagyban hozzájárulnak az egyes lapok példányszámának emelkedéséhez. Így például a „Daily Telegraph” példányszáma öt-szörösére emelkedett azért, hogy a lap árát két pennyről egy pennyre szállította le.

A vasárnapi lapok — ez az angol különlegesség — példányszáma szintén visszament, noha még mindig igen jelentős e lapok olvasótáborára, amit az is bizonyít, hogy a három legerősebb vasárnapi lap összesen hétélmillió példányban jelenik meg. A hatalmas elterjedésnek természetesen megföldolnak

a hatalmas propagandaköltségek is. A Daily Herald kiadói például kétféle példányt költöttek el a lapra, amíg a vállalkozás pénzügyi egyensúlyba került.

A függőleges terjeszkedés
Az „Economist” kiemeli, hogy a trösztök hosszú ideig az ugynevezett függőleges irányban terjeszkedtek, vagyis az volt a törekvésük, hogy a papirosokhoz szükséges fa kitermelésétől a rotációs gépig és betűfestéktől mindent maguk állítsanak elő.

Most már a legeltrösztösödöttebb lapvállalkozás, a Rothermere-féle tröszt is megszüadült az ilyen kapcsolataitól és már csak az újfundlandi erdősegeket tartotta meg papírgyártási tartaléknak.

A második nagy tröszt, a Berry-csoport is megvált eddigi társfinanszírozójától, Edward Lloydtól. A zétváltó irányzat ellenére is még mindig hatalmas üzem van az egyes konsernek kezében: így például Berry három reggeli lap, hat vasárnapi lap, tizenhárom vidéki lap és százhatvan egyéb időközi nyomtatvány felett rendelkezik. Rothermere ezzel szemben két reggeli lapot és nagyszámú vidéki estilapot ad ki. Beaverbrook birtokában van a „Daily Express”, a „Sunday Express” és az „Evening Standard”.

A laptrösztök pénzügyi politikája
Az „Economist” részletesen foglalkozik az ujságipar pénzügyi oldalával is. Megállapítja a paradoxont, hogy az ujságvállalkozás hatalmas pénzbeli beruházásokat eszközöl ugyszólván alig megfogható valóságos ellenérték nélkül. Különösen oly lapoknál szembeütni ez, amelyeknek saját nyomdájuk nincs, hanem idegen nyomdában készítik őket, mint a Morning Postot, vagy az Observert. Hasonló itt a helyzet a gyógyszeripar helyzetéhez, ahol a beruházási költség kilencven százaléka a reklámra jut. Kiszámítja az „Economist”, hogy

a lappéldány előállítási költsége, amelyet az olvasó 1 pennyért vásárol, 1.70 pennyt tesz ki, tehát a hiányzó 70 pennyt és a nyereséget a vállalatnak a hirdetésekkel kell behoznia.

Alig tudja néhány ujságolvasó, hogy ujságvásárláskor csak egy részét fizeti meg az előállítási költségnek és így az ujság egy részét ugyszólván ajándékba kapja a hirdetőtől.

Erdekesek a számadatok, amelyek a technikai és a szerkesztőségi személyzet fizetéseire vonatkoznak. Különösen a nyomdászok kapnak itteni fogalmak szerint is igen magas munkabéreket, az angol szedők a világ legjobban fizetett munkásai közé tartoznak. A legjobban fizetett szedő 8 fontot, a tördelő 8—12 fontot kap hetenként. Az ujságírók fizetése is hasonlóan magas. A kollektív szerződés szerint

a riportert vagy szerkesztőt minimális fizetése három évi gyakorlat után 10 font hetenként, ami közel tízezer lej.

A lap előállítási költségei azonban távolról sem közelítik meg a propagandaköltségeket. A lapvállalkozás csak akkor mutat fel nagy nyereséget, amikor

a példányszám merészen túlemelkedik a kalkulált átlagon. Ez az oka annak, hogy olyan óriási versenyfutás van a példányszámért és ez a versenyegés már szinte groteszk formákat ölt.

Evekkel ezelőtt a legdivatosabb volt az előfizetők biztosítása és ez a propaganda 1933-ban érte el tetőpontját. Az egyik lapvállalat majdnem ingyen szállította olvasóinak Dickens valamennyi művét. Más lapok jutalmat — töltőtollat vagy egyébét — ígérnek az új előfizetőknek, ha legalább két hónapra előfizet.

A legnagyobb jövedelmet azonban a nagy példányszámú lapoknál a hirdetés jelenti.

Kiszámították, hogy az egypennys ujságnak, amelynek kétféle millió előfizetője van, ötmillióra kellene felemelnie az előfizetők számát, hogy megélhesen, amennyiben hirtelen elhatározná, hogy nem vesz föl többé hirdetések.

Az egységesítési folyamat sok veszélyt rejt magában, de az „Economist” véleménye szerint a hatóságoknak mégsem szabad beavatkozni. Maga a közönség és lapvállalatok közötti verseny elegendő ellenőrzést jelent. Mindenesetre kívánatos volna, hogy az ugynevezett néplapok száma ne csökkenjen, mint ahogy ez ma történik Angliában. Az „Economist” azzal a megállapítással fejezi be ismertetését, hogy szabad országban, ahol művelt polgárság él, az ujság mindig csak szolgálja, nem pedig mestere lehet a közvéleménynek.

MILYEN CSODÁS MÁRCIUSI AJÁNDÉK...

Igen, annál is inkább, mert az Állami Sorsjáték új játékterve 167.112 nyereleményt irányoz elő, 429.070.200 lei értékben, amelyet négy hónap alatt osztanak szét!

AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK

AZI OSZTÁLY HUZÁSA MÁRCIUS 15.-ÉN

A 13. SORSJATEK

A Gringoire különleges francia antiszemizmus

Henry Beraud és Joseph Kessel érdekes levélváltása

Párizs, március 3. Annak idején részletesen ismertettük a Gringoirenak, a francia jobboldal népszerű hetilapjának vezércikkét, amelyben Henri Beraud rohant ki Blum kormányára ellen. Henri Beraud számokkal mutatta ki, hogy Blum miniszterelnöksége óta a francia minisztériumokban nagyon sok zsidót helyeztek el állásokban. Az élehang és a francia közvéleményben szokatlan hangú cikk világszerte nagy feltűnést keltett. A francia-zsidó vezetőségek közül Joseph Kessel, az „Equipage” szerzője intézett levelet a Gringoirehoz. Kessel Henri Beraud megemlítette cikkében és hangsúlyozta, hogy jó véleményrel van felőle. Kessel a laphoz intézett levelében azt írja, hogy egyáltalában nem érzi magát különbnek a többi francia zsidóval, nem kívánja, hogy hitsorsosaitól megkülönböztessék és megállapítja, hogy Henri Beraud cikke antiszemita volt, jóllehet a cikkirő ez ellen az eszmefuttatása során többször is tiltakozik.

Erre a levélre válaszul Henri Beraud a Gringoire legújabb számában Beraud cikke érdekesen mutat rá a francia jobboldal álláspontjára a zsidókérdésben. A francia jobboldal magatartása is bizonyítéka annak, hogy minden jobboldali mozgalom szükségszerűen antiszemita. Másrészt pedig arra mutat rá, hogy a francia antiszemizmus nem tagadja meg a zsidóktól az egyenlő jogokat, de tiltakozik az ellen, hogy a zsidók vezető szerepet kapjanak az állam életében. Leon Blum miniszterelnöksége most kézenfekvő propagandaszerepe ennek a felfogásnak a népszerűsítésére.

Ebből a szempontból érdekesnek tartjuk, hogy néhány idézetet vegyünk ki Henri Beraud cikkéből.

— Aki most levelére válaszul — írja Henri Beraud Kesselnek — köztársasági ideológiájú, szabadságszerető ember, aki a vallási türelem tekintetében sem kér leckét senkitől. Ha hónapok óta küzdök a zsidókkal ellen, azt a szabadságért teszem.

A zsidók szerencsétlenségére ez a zsidó, akik zsidókkal is veszi körül magát.

— Bebizonyítottam — írja a továbbiakban Henri Beraud —, hogy a minisztériumokban elhelyezett zsidók száma a tisztviselők 52 %-át teszi ki, holott az országban a zsidók arányszáma csak 2%. Sajnálom, hogy erre levelemben nem válaszoltál. Es most felteszem a kérdést: igazságos-e ez, vagy sem? Igazságos-e, hogy amikor a mi földünkön egyetlen zsidó földmívelő sem talál, egy Blum delegáljon egy csomó zsidót a mi 90 megyénk ügyeinek intézésére? A parlamentben 13 képviselő és 5 szenátor zsidó, ami kevesebb, mint 2 százalék. Ha azt meg lehetett csinálni a parlamentben, miért kell anyit zsidónak lennie a minisztériumokban? Megengedi nekem, hogy ezen megbotránkozzam? Ez nem antiszemizmus. Senki sem zavarja a zsidókat az ő dolgaikban, csupán annyit kérünk, ők is foglalkozzanak kevesebbet a mieinkkel.

„Nem vagyok antiszemita — állítja magáról később Beraud — én antiparazita vagyok. Azt akarom, hogy a mi népünk, 1000 évi munka és dicsőség után önmagát vezesse. Nem bírom el, hogy olyan emberek, akiket ezelőtt proskribáltak és üldöztek, de akiknek őseim megadták az egyenjogúságot, most mint vezetők az én hazámat becsümeleljék, és azokat az intézményeket fenyegetessék, amelyeknek ők létüket köszönhetik...”

A továbbiakban is hasonló érvekkel fejtegeti álláspontját Henri Beraud és állhatatosan megmarad amellett, hogy nem antiszemita.

Nagy reklámhét a „Tempo” cégnél!

Újból bevezetve a női és gyermekcikkék. Nyolc napig nagy árkedvezmény.

Regele Ferdinand 14.

ARANYEREK!

Az ember kedvetlen, ingerlékeny és az élet örömtelen! Borzasztó állapot. Az elviselhetetlen fájdalmakat meg kell már egyszer szüntetnünk. Használja egyszer már tényleg az orvosok által oly gyakran rendelt „Goedecke“-féle

ANUSOL aranyérkupokat

Ezt a szert az egész világon ismerik és örülni fog, hogy milyen gyorsan és biztosan megszünteti panaszait és fájdalmait.

HIREK

— Ujabb nagyszabású sztrájk kitérése fenyeget az Egyesült Államokban. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban újabb nagyszabású sztrájk kitérése fenyeget. Detroitban a munkások elfoglalták a Motor Product Company üzemeit, Clevelandban és Rhode Islandban a vasipari munkások szüntették be a munkát.

— Az első antiszemita beszéd a holland parlamentben. Amsterdamból jelentik: A holland parlamentben először került sor zsidóvitára, amikor Graaf de Marchnat et d'Ansembourg gróf nemzeti szocialista képviselő kijelentette, hogy a zsidók és a marxisták egyet jelentenek és a zsidók nem tekinthetők százaszázalékos hollandoknak. Az egész parlament helyeslése közepette adta meg a választ az antiszemita beszédre dr. M. Mendel szocialista pártvezér, aki kijelentette, hogy bár zsidó és marxista is, mégis százaszázalékos hollandnak tekint magát. Graaf beszédét az egész sajtó élesen elítéli.

— Magas vérnyomásnál és vérkeringési zavaroknál reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet nagyon jól tesz, mert a beleket minden megerőltetés nélkül kiűri, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felfrissíti és igen kellemes közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

— „Törökök“ gyanánt 300 zsidót kiutasítanak Bulgáriából. Szófiából jelentik: Háromszáz zsidót, akik régóta Bulgáriában élnek, de török utlevélük van, viszont a török kormány nem ismeri el állampolgárságukat, az a veszély fenyeget, hogy mint nembolgár polgárokat kiutasítsák Bulgáriából. A szóbanforgó zsidó családok petíciót intéztek a Népszövetséghez azzal a kéréssel, hogy rendezzék állampolgári helyzetüket. Helyzetük — írják a petícióban — kétségbeesett.

— Kiszemlézték a sathari kéményseprőket. Tudósítónk jelenti: A város új kéményseprési szabályrendeletet készített, amely most emelkedett jogerőre. Ma értesítette a város a három kéményseprőmestert, hogy a kéményseprést április 1-én házi kezelésbe veszik. A jogaitól megfosztott kéményseprők csak későn szereztek tudomást a szabályrendeletéről és most tehetetlenül állnak az új rendszert szemben.

— Bonyodalmak egy satumarei háztulajdonos eljárása körül. Tudósítónk jelenti: Sztáray Mihály gróf három és félmillió lejtért megvásárolta a város tulajdonát képező főtéri sarokházakat egyikét. A gróf hétfőn fizette ki a városnak a vételárat és március elseje lévén sorra felkereste az egyemeletes bérház üzemeltetőit, akiknek a várossal kötött megállapodás szerint egyházasos felmondás jár, ha a ház új tulajdonos kezébe megy át. A gróf felhasználta a szerződésnek ezt a pontját és nagyarányú házbérémeletét jelentett be lakóinak. A béremlés kezekezen 100 százalékos, sőt egyeseknél még ennél is több. Tíz kereskedő bérlője van a háznak, akik már 25—30 esztendeje dolgoznak ezekben az üzlethelyiségekben és most lehetetlenné teszi megélhetésüket az új tulajdonos eljárása. Az egyik üzlet bérlője pld. 29.000 lejt fizetett, Sztáray gróf 60.000 lejre emelte fel a bérét és huszonnégy óra gondolkodási időt adott a kereskedőnek elfogadásához. Az új háztulajdonos fellépése általános megütközést váltott ki, mert a tíz bérlő egzisztenciájának megrendítését jelenti az indokolatlan béremlés.

Az Ujságíró Klubban
ma este
Lőrinczi Zsizi
a kiváló énekesnő dal- és chansonestje.

— 116 év óta tartó per foglalkoztatja a varsói hatóságokat. 1821-ben történt, hogy Kozmínszki nevű gazdálkodó kárterítésért beperelte az akkori lengyel királyságot egy telekre szántó kárterítés miatt. A per a lengyel királyság megszűnése után tovább folytatódott az orosz államkincstár s most ismét a lengyel köztársaság ellen. A helyzet rendkívül nehéz, mert olyan jogszabályok szerint kellene itélkezni, amelyek 75 esztendő óta már nem érvényesek. A több mint egy évszázad óta húzódó perben előreláthatólag most sem kerül sor ítéletre.

— Bölcseségfog és elmebaj. A birminghami egyetem elmeklinikáján végzett kísérletek során megállapították, hogy a bölcseségfog eltávolítása igen sok esetben meggyógyítja az elmebajt. A bölcseségfog kihúzása után körülbelül hat hónappal gyógyulnak meg a betegek. A birminghami elmeklinikán egészen reménytelennek látszó eseteket gyógyítottak meg ezzel a módszerrel. A betegek visszatértek családjukhoz és most rendszeres foglalkozásukat folytatják.

— Doktorraavatás. Fesztinger Miksa cluji orvosigazgatót a cluji I. Ferdinand Tudományegyetemen az orvostudományok doktorává avatták.

— Borzalmas családi dráma egy lengyel faluban. Varsóból jelentik: Truskolasy falu vidékén borzalmas családi dráma játszódott le. Egy parkitny nevű gazdán örület tört ki, fejszét ragadott és megölte feleségét, valamint három gyermekét, majd öngyilkosságot próbált elkövetni. Ebben azonban már megakadályozták.

A szívfájdalmak,

amelyek a balkezébe is lezuhodnak, az angina pectorisnak jellegzetes tünetei, az érmezesedés kétségbevonhatatlan jelenségei. A fájdalom elviselhetetlen és lélekvészítően folyton erősödnek.

Az egyedüli gyógyszer, amely érelmeszesedés ellen a legjobb gyógyító hatással van, a Dr. Mladejowsky tanár féle SKLEROSYRUP.

Rögtön a kúra megkezdésekor 5 üveg elfogyasztása után enyhülnek az angina-fájdalmak és a kúra végével a tünetek egész sora megszűnik, mint fülzúgás, szédülés, álmatlanság, gyomorzarok, stb.

A Prof. Mladejowsky-féle Sklerosyrupnak — hála összetételének — csodás hatása van, miután feloldja a savakat, eltávolítja azokat, miáltal visszaadja a véredényeknek kellő rugalmasságukat, amely a jó vérkeringéshez szükséges.

Amint látható, a Sklerosyrup az érmezesedés főokát küszöböli ki.

Cukorbetegség, „D“ jelzésű Sklerosyrupot vegyenek, amely cukor nélkül készült. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

— Vállalatok, bankok figyelmébe! Felelősség mellett, terminusra jelentjük meg mérlegüket, vagy közgyűlési meghívójukat, ugy a Monitorul Oficial-ban, mint a Corespondenta Economica-ban, valamint a Buletinul Bancarban. Költséget, időt és munkát takarít meg, ha hozzánk fordul. Telefonhívásra meglátogatjuk. Rudolf Mosse (S. A. Cluj, Cal. Reg. Ferd. 8. Telefon 14—11.

— Allah tiszteletére meg akarta főzni feleségét és leányát. A rendőrség beavatkozása az utolsó pillanatban akadályozott meg a Michigan államban lévő Detroitban egy néger vallásos örvöngőt abban, hogy „Allahnak feláldozza“ feleségét és leányát. Amikor a rendőrök a bizalmas értesítésre megjelentek a néger lakásán, egy hatalmas üstben már javában forrt a víz, amelyben a néger meg akarta főzni feleségét és leányát. A rendőrségen a néger azt vallotta, hogy a Vodo-szekta híve és vallásos tanait a detroit-i „izlám-egyetemen“ sajátította el. Ezt az intézményt néhány évvel ezelőtt hivatalosan feloszlatták, mert babonás tanításainak nyomán tudatlan négerek mindenféle rémtetteket követtek el. Akkoriban a rendőrségnek nagyon nehéz volt a dolga, mert a babonájukban feltűzött négerek sokhelyütt ellenszolgálták a hatósági beavatkozásnak. Most kiderült, hogy a Vodo-szekta titokban folytatta működését a ugylászik, nem eredménytelenül.

Na Bucurestibe jön Szálljon meg a GRAND HOTEL „LAFAYETTE“-ben

Nyugateurópai kényelemmel berendezett szállodánk a főváros szívében fekszik. Elsőrangú iskolázott személyzet. Ultramodern szobák a lehető legalacsonyabb árakkal. BUCURESTI, I. Calea Victoriei 11. Telefon: 3-34-10.

— A cluji Arvagondozó purimünnepe. A Zsidó Arvagondozó cluji helyi csoportja február 28-án délután tartotta a hagyományos purimünnepeit és a purimi slachmonesz kiosztását. Az improvizált műsorban a kis Teszler karmester karvezetése aratott nagyobb sikert. A kis gyermek ügyesen dirigálta a 70—80 tagú ünneplő-kart. Hersch Eva prologusa, Aron Eva purimi szavalata, Támbor Ábrahám monológja, Lövi Emil és Eisenberger Eugenia szavalata és a Márton-lánykák táncja után Braun Rózi mondta el a gyermekek figyelmébe és tetszése közepette bájos Eszter meséjét. A műsor után az Arvagondozó elnöksége a jelenlevő hölgyek segítségével kiosztotta a helyi csoport tagjai által adományozott sütemény- és cukorka-slachmoneszüket.

— Meg akarják akadályozni a családi birtokok feldarabolását. Bucurestiből jelentik: A mezőgazdasági kongresszus tegnap tartotta utolsó ülését, amelyen egyhangúlag elfogadta azt a határozati javaslatot, mely felsorolja az ország mezőgazdaságának felmentése és átszervezéséhez szükséges intézkedéseket. A kongresszus határozata rámutat arra, hogy a mezőgazdasági jellegű társas szervezkedési módokat a következők: a mezőgazdasági kamarák, a mezőgazdasági szindikátusok, a szövetségek és mezőgazdasági egyesületek. A határozat kéri azt is, hogy mezőgazdasági téren a családi javak feloszthatatlanok legyenek, mert így elhárítható lesz a nemzeti termelésre káros kisbirtok feldarabolása. Kéri a kongresszus a mezőgazdasági előkészítés három főintézménye programjának egységesítését és az agronómok testületének kięszítését a román technikai testület keretében.

— A banánhéj — lázcsillapító. A banán héjában bizonyos jelek szerint valamely ismeretlen összetételű lázcsillapító anyag van, amelynek felfedezését, mint annyi mást, a véletlennek köszönhetünk. Egyik megfigyelő ugyanis az emberszábas majmok (gorilla, csimpánz, orangután) életmódjának tanulmányozása közben észrevette, hogy a banán héját a majmok rendszeres körülmények között nem eszik meg, de annál inkább olyankor, amikor lázas betegségbe esnek. Ezt is tapasztalta, hogy a banánhéj-kúra kedvező hatással van a beteg majmok állapotára és így mindenképpen ajánlatos lenne a banánhéj anyagát tudományos vizsgálathoz alávetni.

— VIII. Edward hangja. A trónjáról lemondott VIII. Edward hangját rövid uralkodása alatt hanglemezre vették fel. Csak hogy ez a hanglemez nem közönséges viaszlemez volt, hanem nikkelezett rézötövezettel volt ellátva s a szakemberek véleménye szerint 5000 év múlva is hűségesen fogja visszaadni VIII. Edward hangját. Ezt az örökleményt a Kensington-muzeum őrzi az utókor számára.

— Nőgyógyászati tea. A Zsidó Nőgyógyászati h. hó 7-én, vasárnap d. u. 5 órakor tartja szokásos teadélutánját a Pallace-kávéházban.

— Ugyvédi hír. Dr. Klein Endre ügyvédi irodáját Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30 (tel. 4-16) megnyitotta.

— A cluji zsidóiparosok agymenháza javára a „Regal Bar“ tulajdonosai f. hó 7-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagy műsorral egybekötött teadélután rendeznek. Kérjük Cluj város zsidó társadalmát, hogy ezen a jótékony célu rendezvényen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

— Kertész Mihály második filmje: „Blood kapitány“ film sikerét most betetéli Kertész Mihály (angol neve Michael Curtiz) második alkotása a „Balaklava“. Hollywood nem sajnálta dollárjait és szinte korlátlan anyagi és technikai eszközöket bocsátott a rendező számára. Így jött létre a Balaklava filmretek, mely grandiózus kiállításával páratlan a maga nemében. Cselekménye izgalmas és leköti a közönség figyelmét első pillanattól az utolsóig. Hatszáz angol gárdalovas rohant a biztos halálba Sebasztopol előtt, hogy a balaklavi völgyben megvédje az angol lobogót. Tennyseh megöröklítette halhatatlan hősiességét, de ennél maradandóbb emléket állít nekik Kertész Mihály e ragyogó filmében. A film főszerepeit Errol Flynn és Olivia de Havilland játszák tökéletes művészettel. Balaklava kiállítására, rendezése és nagyszerű játéka által az utóbbi évek egyik legzebb alkotása. Megérdemelt sikerrel futott mindenütt.

— Kivégeztek 750 millió kávécseserjét. Rio de Janeiróból jelentik: A brazil kormány, amely az utolsó öt évben nem kevesebb, mint 39 zsák kávé dobott a tengerbe, hogy a kávéárakat tartani tudja, most még nagyobb bterveket dolgozott ki a világ legnagyobb kávétermelő államának racionalizálására. A brazil kormány 750 millió kávécseserjét tüzhálóra itélt, amennyiben Sao Paulo állam másfélmilliárd kávécseserjének 30%-át és a többi állam kávécseserjének 20%-át azonnal megsemmisítette. A termelőket így elszennvedett kárúért államkötvényekkel fogják kárpótolni, melyeket később fokozatosan beváltanak a kávékiviteli vámközvetelméből. Természetesen elsősorban a selejtes minőséget termelő cseserjéket fogják kipusztítani, úgyhogy a brazil kávé ezzel finomabbá válik. A kormányt elhatározására az készítette, hogy már a termelésnél kell a tervgazdálkodást megkezdeni, mert így megtakarítják azt a rengeteg kávévesztő munkacsoportot, amelyet a kész termék elpusztítása jelent. Ugy számítják, hogy 300 ezer ember munkája szabadul így fel és ezek lehetővé teszik majd, hogy Brazília nagyszabású gyapottermelésre térjen át. Mindenestre kérdéses, hogy mit fog szólni a világ a brazil kávé újabb mesterséges megdrágításához. A 39 millió zsák kávé tengerbe dobása nem váltott ki a kávéfogyasztó államokban nagy izgalmat, miután ezekben az esztendőokban a világpiaci árak különben is mindenütt estek. Kérdés, hogy most, amikor a kávéárak amugyis magasak, nem vásárol-e majd Észak-Amerika és Európa a konkurens államoknál kávé.

— Kővér hölgyek és urak nem öltözködhetnek előnyösen a mai divat szerint. A kővérség ártalmas és egészségtelen állapot. A kissingeri soványító tabletták, a világhírű kissingeri gyógyforrás terméke fiatalos és karcsu alakot ad.

— Antiszemita zavargások Tuniszban. Tuniszból jelentik: Bernard Lacache, az antiszemita ellen harcoló liga párizsi szervezetének elnöke előadást tartott a tuniszi zsidók helyzetéről és autentikus jelentés alapján közölte, hogy Tuniszban újabb zsidóellenes zavargások voltak, amelyeknek során négy zsidó megsebesült.

Fogyókúra Kissingen tablettákkal

felülmúlhatatlan hatása és csakis túrelmet és kitartást igényel. Sem drasztikus diéta — sem fizikai megerőltetés. Bárki karcsu, kecses alakot szerezhet, ha rendszeresen 2-3 hónapon keresztül Kissingen tablettákkal folytat kurát, amely az elhízás legbizonyosabb és legártatlanabb ellenszere.

A Kissingen fogyótabletták, amelyek a kissingeri természetes sóból és egyéb ártalmatlan anyagokból készülnek, a legajánlatosabbak az ésszerű és hatásos fogyókúrára. Nem okoznak rohamos fogyást, amely annyira káros a szervezetre, hanem a hájat fokozatosan, észrevétlenül távolítják el.

Kövessse pontosan a használati utasítást. A kívánt hatást csakis hosszabb kurával lehet elérni.

Soványító tabletták

BOXBERGER KISSINGEN

UJ KELET Legújabb hírek

„Le az iskolával” — írja Iorga professzor

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

Iamandi ezután a zsinat összehívását kéri, hogy az szabja meg az egyház szolgáinak pontos magatartását, mely csak az oltárnak és a nemzet lelki összekovácsolásának szentelhető. Hivatva lesz a zsinat határozottan és minden félremagyarázás lehetősége nélkül megszabni a követendő irányvonalat. Az oltár szolgáinak minden keresztény küldetésüktől való eltávolítását az illetékes fórumok haladéktalanul és kímélet nélkül törölnék meg.

A közoktatásügyi minisztérium távirati utasításának megfelelően a mai nappal az előadásokat az ország összes főiskoláin bezüntették. A belügyminisztérium a rendőrkészlet útján ingyen vasuti jegyeket bocsátott a vidéki diákok rendelkezésére, akiknek azonnal el kell hagyniuk az egyetemi centrumokat.

A cluj egyetemen és főiskolákon ma rektori közlés várta a diákokat, amely szerint az egyetemek további intézkedésig zárva maradnak. A vidéki diákok tartoznak három napon belül elhagyni a várost. Az állambiztonsági közegek ma délelőtt megkezdtek a diákokhoz kiutazást.

Az egyetemek bezárásának statisztikái

A Tempo a minisztertanács határozatainak végrehajtásával kapcsolatban a következő számadatokat közli: A kormány intézkedése folytán 32 ezer diák utazik haza a közeli napokban. Kétszáz diákokot tartanak be, amelyek 10.600 egyetemi hallgatónak nyújtanak hajlékot. Bezárnak száz menzát, ahol huszezer diák étkezik. Feloszlattak ezenfelül az országban összesen 118 szabad-közművespályát.

Az egyetemes viselésének tilalma a következő színes ingeket parancsolja ki a forgalomból:

1. Fekete ing (vaidisták).
2. Kék ing (cuzisták).
3. Zöld ing (vasgárdisták).
4. Fehér ing (a H-csoport ijjasai).
5. Sárga ing (averescanusok).
6. Barna ing (tűzhorog-keresztések).
7. Lila ing (nemzeti gárda).
8. Meggyvörös ing (Stelescucsoport).
9. Vörös ing (demokrata ifjúság).
10. Fehér ing (nemzeti parasztpárti gárdák).

A közoktatásügyi minisztérium ma utasította az egyetemeket, hogy zárják ki mindazokat, akik két egymásután következő év alatt egyetlen tanulmányi év vizsgáit sem tették le. Kizárandók azok is, akik tanulmányaik befejezése előtt állanak, de egy egész iskolai év alatt nem látogatták rendszeresen az előadásokat. Ezek a diákok csak az elkövetkező év kezdetén az illető fakultás tanári karának hozzájárulásával iratkozhatnak be ismét.

A Tempo értesülése szerint a szenátusban a felsőiskolai oktatás törvényét módosító javaslaton újabb változtatásokat fognak eszközölni. Ezeknek értelmében az egyetem autonómiája, ha formailag nem is, de lényegében felfüggesztettnek tekinthető.

Le az iskolával!

Iorga professzor a Neamul Romanesc mai számában a „A iasi eset” cím alatt a következőket írja:

A iasi egyetem rektorát, Traian Bratut

a nyílt utcán feltartóztatta három fiatalember és leszurta. Tehát ítéletet hajtottak végre rajta „nemtudomki” utasítása alapján. *Hatalbűntetést* akartak végrehajtani, amit a bünyözés aggasztó meretű elterjedése miatt a közvélemény sürgetett és a mi jószívünk nem volt képes megadni még a legközönségesebb gyilkosoknak sem. Egy főiskolai tanuló megölte apját és anyját és a húst, amiből az ő élete fakadt, tudományos uton akarta eltiúntetni. Ezt a fiatalembert az állam egy intellektuelt megillető bánásmódban fogja részesíteni, az állam egyik intézményében, amit börtönnel neveznek. Viszont a professzort, a tudóst, a szenátus volt elnökét, Traian Bratut halálra ítélik és megsebesítik, amiért *rektora merészkedett lenni* annak az egyetemnek, ahol hosszú éveken dolgozott, teljesítette kötelességét s fenntartotta a rendet. Nincsen emberi lélek, amely ne háborodna fel a büntett hallgatóra, amely, mivel a merénylők diákok, egyértelmű az apagyilkossággal. Kétségtelen: az oktatást meg kell változtatni. Az oktatás a bünyös. Tegnapig csak az *akarati beteget és az ész eltévelyedetteit gyártotta, akiket háromnegyedrészben rothadt teóriák tartottak hatalmukban, ma gyilkosság váltak.* Egy régi tanár kiáltja teljes határozottsággal: **Le az iskolával.**

A kamara ülése

Bucuresti, március 3. A kamara mai ülésén elsőnek Goga szólal fel és kijelenti, hogy elcsúszott tartja a kormány által hozott rendhelyreállító intézkedéseket. Az egyetemek és diákokhoz bezárása nem hatékony intézkedések. Az egyetemi hallgatók éppen a vizsgák idején fognak emiatt szenvedni. A kormánynak nem szabad az egész diákságot szolidaritással tenni a iasi merénylettel. Anarchizálják azt a 40.000 diákok, akiket hazaküldenek.

Mosoiu alminiszter félbeszakítja: Az állam látta el 4 éven át az egész diákságot. Goga tiltakozik az egyházi zsinat összehívása és a kormánynak ebbe a kérdésbe való beavatkozása ellen.

Mosoiu: Ön azt hiszi, hogy a kormány közömbös maradhat, amikor három diák azok közül, akik egy kórházi ágyon betegesen fekvőt megcsönkítottak, teológiai hallgató? Van valami a mi lelkesíti karunkban, aminek el kell tűnnie.

Goga: Éspedig, mi? Tisztázza!

Mosoiu: Bizonyos hangulat, amit ön tudja ki kellett és milyen körülmények között.

Goga: Csináljanak rendet és ez el fog tűnni.

Mosoiu: Meg is fogjuk tenni.

A többségiek és cuzisták között éles szóváltás keletkezik.

A lelkesek ne igazságnak

Iamandi szólal fel, aki ezeket mondja: Le kívánom szögezni, hogy mi nem akarjuk a lelkeseket eltávolítani az állam politikai életéből, de mivel az egyháznak és a lelkesi karnak minden erejével támogatnia kell a törvényes és erkölcsi rendet, valamint az állam tekintélyét, azt akarjuk, hogy az egyházban és az oltár előtt szünjön meg a gyűlöletre való izgatás. Ezt ma az egyházi tudomására hoztam (taps). Vannak olyan lelkesek, akik az oltár magasságából bünteteket dicsőítettek! A többségiek tapsolnak, a cuzisták zajonganak. Cuza akar felszólalni, de megakadályozzák. Egy ideig semmit sem hallani, majd Iamandi folytatja: Néhány templomban bizonyos képeket fűggesztettek ki. Ismét kitér a zaj.

Goga emelkedik újra szólásra, hogy tovább folytassa beszédét, de a többségiek és

Ügyeljen a címre!

Leltári kiárúsítás! **Leltári kiárúsítás!**

„HERCULES” gyári lerakal

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 13.

6 olcsó nap

Hétfőtől, március 1-től kezdődőleg szombatig, március 6-ig bezárólag

Rendkívül olcsó árak!!!

Férfi harisnya	Lei 9, 14, 18	Gyermek nadrág	Lei 9, 12, 16
Női selyemharisnya	Lei 29, 39, 49	Női nadrág selyem I-a	Lei 59, 69, 79
	59, 69, 79	Férfi ing sport	Lei 49, 59, 69
Női harisnya (fildeco)	Lei 29, 39, 49	Gyermek ing sport	Lei 39, 44, 49
Gyapjuharsnya I-a	Lei 89, 99	Női pullover tiszta	
Női nadrág macco	Lei 29, 34, 39	gyapju	Lei 149, 169, 199
Női nadrág selymes	Lei 49, 54, 59	Női szwetter tiszta	
macco	Lei 49, 54, 59	gyapju	Lei 199, 249, 299

Ezenkívül kiárúsítjuk az összes női szwettereket, női selyembluzokat, si-kosztümöket, nadrágokat, pullovereket, flannel és gyapju férfi, női és gyermeknadrágokat, kombinékat és selyem hálógöngyöket és más raktáron levő cikkeket **mélyen leszállított árakon.**

hercules s.a.

Fiókja: CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 13.

BRASOV: Str. Regele Carol 26.

a nemzeti parasztpártiak állandóan félbeszakítják.

— Azok, akik azt állítják rólam, hogy feldicsérem a büntetett, közönséges csirkefogók — mondja Goga.

A látma egyre tart. Különösen Robu és Tiliuca Ioanid vezetnek a botrányokozásban. Valer Pop a napirend során kimutatta a nemzeti munkavédelemről szóló törvény eredményeit és bejelenti, hogy ezt módosítani fogják, hogy még konkretabb eredményeket érjenek el. A kormány teljes erőből harcolni fog a kartellek és trösztök ellen.

Ezután Nistor mutatott rá a felsőiskolai oktatásról szóló törvény módosításának előnyeire.

A patriárcha megbélyegzi a merényletet

A szenátusban Miron Cristea patriárcha szólal fel és beszédében mélyen elítéli a iasi merényletet. Hangsúlyozza, hogy az egyház nevében beszél, mely világosan és kategorikusan állást foglal a merényletek ellen Duca meggyilkolásakor is. Magasztalja Bratu érdemeit. Az állam vezetőinek és a pártvezetőknek revidiálniuk kell programjukat a nemzeti és keresztény ideálok szempontjából, ami már, örömmel állapítom meg, meg is kezdődött, de ezt anélkül kell megtenni, hogy bármiben is érintenék a más származású állampolgárok etnikai, vallási és kulturális jogait.

A. C. Cuza is elítéli a merényletet. De

hangsúlyozza, hogy a kormány hibát követ el, ha ezért bezárja az egyetemeket és a diákokhoz. Tiltakozik az ellen, hogy a diákok ne iratkozhasanak be politikai pártokba, valamint az ellen, hogy a papokat eltiltsák a politikai tevékenységtől. A diákok és papok nélkül csak a választási ügy-nökök maradnak meg a politikai életben.

Niculescu görögkatolikus metropolita mélyen elítéli a iasi merényletet, mely egy nép és egy ország jóhíret kockáztatja. A kormány mellett áll minden intézkedésében, amellyel a rend helyreállítását akarja elérni.

— **A feketeszepanama újabb fejleményei.** Beszámoltunk arról a nagyarányú feketeszepanamáról, amelyet a hatóságok Buzau megyében és Bucurestiben lepleztek le. Mint ismeretes, a feketeszepanagyűből kifolyólag Transzilvániában és különösképpen Tg.-Muresen is folytattak nyomozást a hatóságok, miután egyes itteni szeszkereskedők üzleti összeköttetésben állottak a bucaresti szeszraktárakkal, kikről megállapítást nyert, hogy a szeszszállításához szükséges bécákat meghamisították. A hatóságok, mint ismeretes letartóztattak több eladót és pénzügyi közeget, akik a hamisításokban bűnösöknek bizonyultak. A transzilvániai vásárló kereskedők egyrészt is kihallgatták, ezek azonban bizonyították, hogy szabályszerű bécával ellátott árut vásároltak és ezért — a tegnap elterjedt hírekkel ellentétben — letartóztatásra nem került sor.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baroa L. Pop 10. Telefonszám: 8-61. **CENZURAT**

MEGNYILT
a Calea Regele Ferdinand 23
alatt a volt Sebők cukrászát
helyén

REVUE
női színpad és kosztüm áruháza
Legújabb eredeti modellek
Elsőrendű szabóság hozott és
saját anyagból.

Tulajdonos:
MÓZES ANDOR
ezelőtt Str. Memorandului No 2,
emelet.

ROYAL slágermozgó.

I.
Az Ördög bábuja
Lionel Barrymore és Maureen O'Sullivan
meglepő tárgy, rendkívül izgalmas sláger-ujdonsága.
Soha nem látott filmtrükkök!

II.
L'EQUIPAGE (A repülőtszít)
Kessel regénye után. Főszerepekben:
Annabella és Jean Pierre Aumont.
Az utóbbi évek legszebb francia filmje.
Magyar feliratokkal.

Ma, csütörtöktől 2 remek film 1 helyéért:

Erély
Eltávo
BUK
kedéseit
főleg az
évek óta
vénykez
tenni és
sek mi
A terro
szemben,
vény mód
is megke
kormány
ostromál
ügyi áll
ostromál
sáról szól
is nyujt
akarja a
hogy rend
nek bünte
pontosab
bírósgo
valamint
jogát, ho
és külor
A törvény
ostromál
hathónapi
mánynak.
A délelő
zott a ren
Tatarescu
giu Dumit
akik jelen
otthonok é
Tudatták a
iasi hatósá
kerülni fog
melyazonos
gy értes
szpozét fog
fenntartási
sokat nyujt
A jelek sz
mogatták a
leteit. Ez k
vitanál is, a
eleti patri
likus érse
kormányt.
mandi kult
tatott Nic
akik minden
terveit a p
szek megfél
gyébként a
8-ra rendkiv
Az ország
ég mindig
er felé for
az uralkodó
vánt. Bratu
adott jelen
rektornak